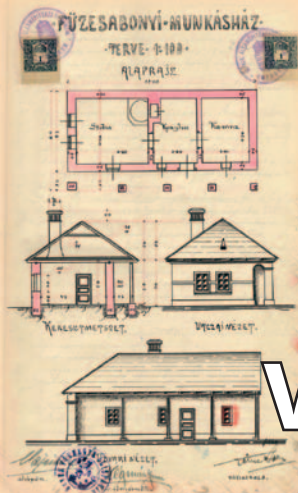

FÜZESABONYI HÍRMONDÓ

FÜZESABONY ÖNKORMÁNYZATÁNAK IDŐSZAKI TÁJÉKOZTATÓJA
2011. NOVEMBER - KÜLÖNSZÁM V. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

100 ÉVES A TELEPI VÁROSRÉSZ!

tély dűlő

Szilahalmi
út mellett

Füzes-Abony

**Bocsi János kutatásai alapján ünnepi különszám a telepí
városrész 100 éves évfordulója alkalmából**

Isten éltessen Telep,
100. születésnapodon!

Előszó

Kedves Olvasónk! A Füzesabonyi Hírmondó különszámát tartja most kezében. Ünnepi különszámunk összeállítása rendhagyó módon, különleges alkalomból történt. Igazából nem is újság jelleggel szolgálunk most. . .

Egy hosszabb helytörténeti tanulmányt olvashatnak különszámként abból az alkalomból, hogy 100 évvel ezelőtt, 1911. november 2-án adták át a telepen a Majzik Viktor munkástelepet, amely az Északi városrész első 78 lakását is jelentette. A zömmel szegényparasztok, zsellérek, mezőgazdaságból élő munkások házaira óriási szükség volt akkoriban, hisz lakhatásuk megoldatlansága a korszak talán egyik legerősebb társadalmi, szociális problémájaként jelentkezett.

Majzik Viktor megyei alispán volt a kezdeményezője a mezőgazdasági munkásházak, munkástelepek építésének. Füzesabonyban ez azt is jelentette, hogy megindult az Északi – ahogy akkor nevezték – az újtelepi településrész kiépülése, a vasúton túli területek birtokba vétele, melynek nagy része érsekési és füzesabonyi egyházközségi földbirtok volt.

Bocsi János levéltári kutatásain alapuló írásokat próbáltuk kronologikusan és témába illeszkedően összefűzni, „olvasmányosabbá” tenni. Utóbbi szándék meggyőződésem szerint nem sikerült. Azért sem sikerülhetett, mert óriási információs anyagról van szó, mely jegyzőkönyvek, műszaki és pénzügyi leírások dokumentációira épül. A források közlését, általam kevésbé fontosnak vélt magyarázatokat kihagytam és rövidítettem, de szerettem volna az eredeti szövegtükröt, korszakra jellemző kifejezőmódot megőrizni.

A levéltári anyagot azért az újságban jelentetjük meg, mert így minden háztartáshoz eljut, közkinccsé tehetjük múltunkat, az egész város, sőt az elszármazottak előtt is!

A centenáriumi évforduló mellett illik megemlékezni egy másik évfordulóról is. A település idén ünnepli – a kistérség szinte valamennyi településéhez hasonlóan – írásbeli fennállásának 750. évfordulóját. Helytelenül sokan arra asszociálnak, hogy 750 éves Abony. Ez így nem igaz. 750 évvel ezelőtt, 1261. szeptember 9-én kelt oklevélben említik legkorábban Füzesabony nevét, „Obon” névalakban. Az egri püspöki birtokok és tulajdonok összeírása gyakorlatilag ez az oklevél. Célja összeírni, hogy a tatárjárás pusztítása után 20 évvel milyen ingatlanokkal rendelkezik – a történészek szerint az országban egyik legkorábban alapított – püspökségünk.

Ha nincs tatárdúlás, ki –és áttelepítések, tűzvészek sorozata, bizonyára korábban kelt oklevelekben is megtalálnánk Füzesabony nevét. A történelem kutatásában értelmetlen, bár kíváncsiságot gerjesztő a mi lett volna, ha. . .

Elégedjünk meg a valósággal, meglévő értékeink és forrásaik felkutatásával, megismerésével. Eredeti szándékunk az volt, hogy a 750 éves évforduló kapcsán is több cikket jelentetünk meg. Sajnos a terjedelem határt szabott elképzeléseinknek.

Örömmel adok hírt viszont arról, hogy a vidéki örökség megőrzését és feltárását célzó Leader programban reményeim szerint sikerrel pályázik városunk. Terveink szerint felújítjuk a vasútállomás épületében lévő régészeti kiállítóhelyet, régészeti bemutatófilmet/tárlatvezető kisfilmet készítettünk hozzá, információs táblákat helyezünk ki a frekvenciált területekre, megjelentetjük az eddig csak kézírásban lévő 1935-ös füzesabonyi monográfiát, újra kiadjuk a városismertető kiadványunkat. Különösen fontos számomra, hogy ennek a műltfeltáró munkának, helyismereti tevékenységnek aktív részese, szervezője lehetek.

Külön köszönöm mindannyiunk nevében Bocsi Jánosnak azt az óriási munkát, mellyel városunk történeti megismerését gazdagítja.

Sipos Attila alpolgármester

Majzik Viktor munkástelep

Miért vált szükségessé Füzesabonyban a munkástelep építése?

Füzesabony életét nagyban befolyásolta az 1870. év január 09-én megnyitott Hatvan- miskolci vasútvonal. A négy község Mezőtárkány, Besenyőtelek, Dormánd és Füzesabony ekkor szinte azonos gazdasági kondícióval, lakosságszámmal rendelkeztek.

Füzesabony helyzeti előnyre tett szert a vasúti vonal megnyitásával. A körzet központjává kezdett válni, ezt a lakosságszám ütemes növekedése is mutatja. 1870-ben 3500, 1890-ben 4000 és 1910-ben pedig 5000

Legrégebbi állomáskép (1904)

lelket számol. Az emberek már nem csak mezőgazdasággal foglalkoztak, meghatározó pénzkereseti lehetőség volt ekkor a MÁV-nál való elhelyezkedés. A környező falvakból a jobb közlekedési lehetőségek miatt az emberek átköltöztek Füzesabonyba.

Ezek a folyamatok új házhelyek kiparcellázását igényelték. Mivel már az úgynevezett falusi részen erre nem igazán volt lehetőség, megnyílt az út a vasút másik oldalának a meghódítására. Ekkor ez a föld az egri érsekség tulajdona volt. Képzeliük el a vasút Füzesabony északi végén haladt akkor, ma már elég nehéz erre gondolni, mikor a várost kettévágja.

Mekkorát is fejlődött ez a városrész 100 év alatt? Területe meghaladja az idősebb testvérének a nagyságát. A kezdeteket jelentő mezőgazdasági munkásházak építtetésében Majzik Viktor, Heves vármegye alispánja játszott kitüntetett szerepet. Heves vármegyében már ekkor több településen megépültek hasonló munkásházak. Jelentőségük abban rejlik, hogy a szegény zsellér családoknak soha nem lett volna annyi pénzük, hogy saját családi házat építsenek vagy vásároljanak. Ez az álom valósult meg Füzesabonyban. Kispénzű embereknek is megadható a saját ház, kis kerttel!

Az Eger Újság 1911. év március 08-án megjelent írás is rámutat milyen jelentősége volt a mezőgazdasági munkásházak építésének a megyében.

Mezőgazdasági munkásházak Heves megyében

Öreg igazság, hogy kis mennyiségben minden drágább, mint nagyban. Ez a kereskedelmi sarkigazság mindenre érvényes, ami adás-vétel tárgya lehet: érdemi cikkekre épp úgy, mint ingatlanra. Ennek magyarázatára persze igen egyszerű: kisebb értékű dologhoz több ember juthat, mint drágábbhoz. Az olcsóbb, a csekélyebb értékű javakra több embernek akad pénze pénzecskeje s így a kínálat mindig aránytalanul nagyobb keresletre talál, mint a drágább értékek eladásában.

Ebből következik természetesen, hogy a kis lakások bére aránylag sokkal nagyobb, mint a nagyobb lakásoké. Az egri hostyákon például 60-80 koronát is fizetnek évenként egy-egy búzhöd, nedves zugért, amelyet szobának nevezett el a nagyzási hóbot.

Ez azonban még csak hagyján, mert legalább tud lakást bérelni a szegény ember, jöllehet igen nehezen és méregdrágán jut hozzá! De mit csináljon a háztalan zsellér falun?! Falun ugyanis nem építenek bérházakat; ott mindenki csak magának ragaszt fészket. Ritka eset, ha egy-egy elpusztult család tágas kúriája lakatlanul marad; ezt szintén olcsón adják bérbe, hogy általában ne romoljék még jobban. De aránylag ritkább eset az, hogy a kis házacskák kerülnek bérbeadásra; ilyenkor azt

se tudja a gazdája, hogy mit kérjen a lakótól. Ezen a nyomorúságon akart segíteni egyik népjóléti törvényünk. Legtisztesebb érdemei közé tartozik a koalíciós uradalomnak az 1907. évi XLVI. t.c., mely a mezőgazdasági munkásoknak akar kényelemes, egészséges hajlékot szerezni. Ennek a törvénynek üdvös intézkedését váltja valóra Hevesvármegye immár öt községben.

Majzik Viktor alispán, kinek érdemei már szinte eddig is elévülhetetlenek, itt megmutatta, hogy erős érzeke van a szükségletek fölismeréséhez és rá még erősebb akarata a bajok gyógyítására törekvő intézmények megteremtésében. Kezdetől fogva fáradhatatlanul dolgozik a mezőgazdasági munkásházak érdekében, melyeknél vármegyénk szinte úttörő szerepet kapott és a legteljesebb elismerésre is méltó mintákat nyújtotta Mezőtárkányon, Ecséden, és Verpeléten. Most pedig Felsőtárkányon és Füzesabonyban kezdik meg egy-egy csoport mezőgazdasági munkásház építését.

Az előmunkálatok mindkét község munkásházaira készen vannak, csak az építés van hátra. És evvel 226-ra emelkedik majd Hevesvármegyében a mezőgazdasági munkásházak száma. Ez más szóval annyit jelent, hogy 226 jó magyar család kapott vármegyénk vezető férfainak gondoskodásából-becsületes lakóhelyet olcsón. Ecséden 20, Mezőtárkányon 34, Verpeléten 66 ház épült már fel, és van használatban, míg Felsőtárkányon 34-et és Füzesabonyban, pedig 78-at építenek föl a nyáron, az utóbbi helyen külön szép iskolával s előreláthatóan artézi kúttal.

Aki ismeri a háztalan zsellérek lakáviszonyait, csak az tudja kellőképpen méltányolni ezt a népmentő munkát. Micsoda nagydolog az, hogy szép szobája, konyhája, kamrája, melléképülete van egy ilyen szegény embernek jókora telken! Igen, mert Ecséden 250, Felsőtárkányon 306, Füzesabonyban 350, és Mezőtárkányon 400-542 négyszögöl egy-egy házhely, tehát olyan, hogy kisebb-nagyobb házikert is kitelik belőle. És a teljesen kész állapotban átadott házért, bekerített telekért fizet a tulajdonos a tőke után 4.5%-os annuitást (tőketörlesztés és kamat együtt), mert 2%-ot a földművelésügyi minisztérium fedez. Egy-egy ilyen 2000 koronás ház után tehát egy évre 90, 2500 koronás házért 112, s 3000 koronás ingatlanért 135 koronát fizet a tulajdonos kamatba és törlesztésbe úgy, hogy 30 év alatt övé lesz a ház is, telek is. . .

...Sokat lehetne még erről beszélni, de fölöslegesnek tarjuk, mert hiszen ezen az intézmények maguk beszélnek. Azt beszélik, hogy így lehet idekapcsolni a kifelé induló magyar munkást, akit úgy ide köt csinos kis ingatlan, mint fészke visszatérésére bírja a fecskét. . . És midőn ennek valódi népmentési akciónak roppant fontosságát átérezzük, lehetetlen, hogy hálával ne gondoljunk azokra, akik nemcsak tudnak tenni a pusztuló magyar népért, hanem akarnak tenni.

Előzmények

Az 1907. évi XLVI. törvény alapján gazdasági munkásházak létesítésére nyílik lehetőség. A kezdeményezést Majzik Viktor alispán tette meg mikor levelet írt Samassa József egri érseknek, hogy az érsekség adjon el földterületet az új házhelyek kifaragásához. Az érsekség földterületéből 34602 négyszögöl területre lenne szükség.

Majzik a 78 lakás mellett két telek egybevonásával a község a nép vallásos és erkölcsös nevelése érdekében iskolát is épített. A földterület adásvételi szerződése az Alispán úr 4080/1911 számú rendelete alapján jött létre. Az ajánlatételi versenytárgyalás január 31-én meg is történt. Itt Reiner Soma vállalkozó kapta meg az építésre az engedélyt. Miután az államsegély megérkezik, azon nyomban az építkezést meg lehet kezdeni.

A földművelési miniszter úr 5000 koronát adott az építkezés támogatására és 4000 koronát pedig az artézi kút fúrására. Valamint az összköltség fő és melléképületekkel együtt 18.000 korona mérséklésére, tárcájának a terhére évi 2%-os kamattámogatást ad. Ennek nyomán egy négyszögöl terület 2 korona 50 fillérbe került. Az első körben 97 munkás kért házat, de csak 60 embert választottak ki, természetesen

azokat, akiket becsületes, megbízható embernek találtak. A terület kiparcellázásakor már meg is volt a 80 család, ami később 78-ra módosult. A házhelyek elosztását sorshúzással, megbízott útján végezték. A sorhúzás utáni házhelyeket még egymás között cserélgették.

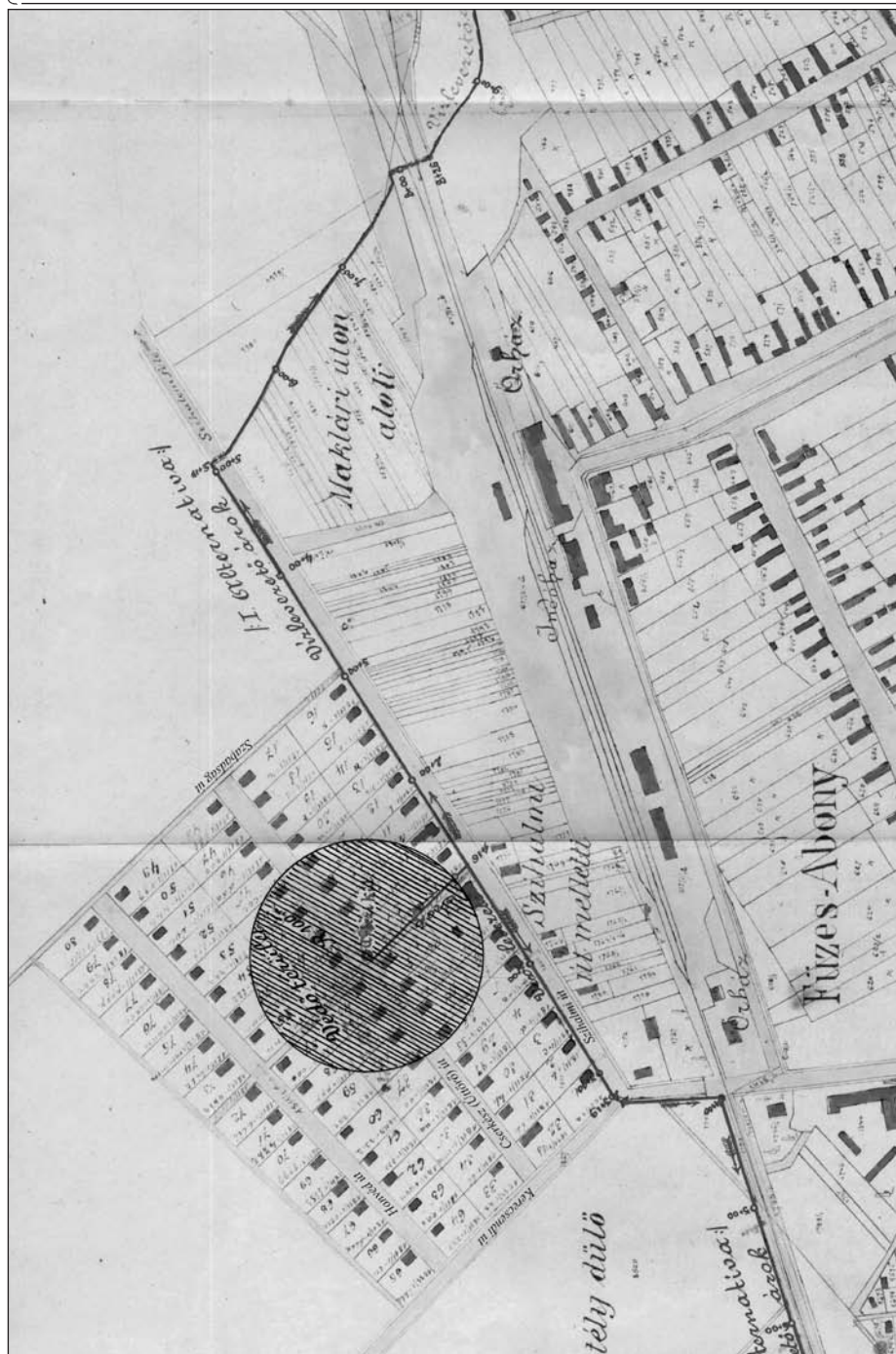
Név szerint említeném ki hol kapott házhelyet a sorsolás után:

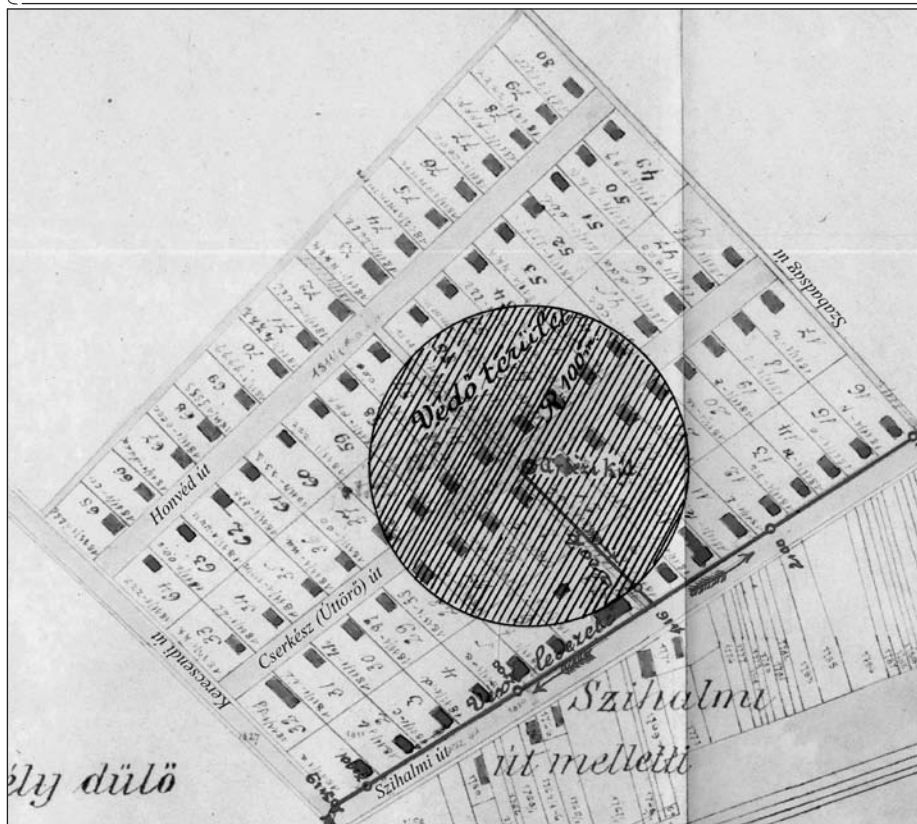
Házhely száma:	Igénylő neve:	Házhely száma:	Igénylő neve:
1.	Gál János (potyo)	2.	Bágyi János
3.	Semperger András	4.	özv. Bölkény Józsefné
5.	Révész Kálmán	6.	özv. Gulyás Miklósné
7-8.	Róm. kat. plébánia	9.	Nagy Jánosné
10.	Gulyás János	11.	Csajbók József
12.	Antal József (Máté)	13.	Gulyás Alajos (felvég)
14.	Győr József (post.)	15.	Kovács Sándor (bódi)
16.	Pál András (P. szikszó)	17.	Kovács János (k. p.)
18.	özv. Tóth molyka Jánosné	19.	Gulyás János (Miklós fia)
20.	Antal János (bogrács)	21.	Lázár István
22.	Császár István	23.	Kalo András (czicza)
24.	Gregus János	25.	Gál Imre (Jancsi)
26.	Takács Pál	27.	Antal János (köles)
28.	Csuhai Géza	29.	Antal János (gelljes)
30.	Szabó János (Jancsi)	31.	Németh Péter (szob.)
32.	Kovács Péter (rendőr)	33.	Gál András (csirke)
34.	Gál Ferenc	35.	ifj. Horváth István
36.	Antal Sándor (pako)	37.	Prege János (újsori)
38.	Kovács József (k.p.szobinta)	39.	Zeke Imre (ács)
40.	Kóródi Péter (pipi)	41.	Gál János (P. szikszó)
42.	Perege Péter (kübi)	43.	Kovács András (k. p.)
44.	Sztanyo János	45.	Kerekes József (czikótó)
46.	özv. Kakukk Jánosné	47.	Varga Péter
48.	Hegedűs József (Jakab)	49.	Gál József (P. szikszó)
50.	Czeglédi János (zbiskó)	51.	Bágyi József
52.	ifj. Hegedűs József	53.	Kovács János (kocsis)
54.	Gulyás József (banler)	55.	özv. Czeglédi pikó Józsefné
56.	Varga János (postasori)	57.	Gál János (kuczu)
58.	Szajlai András	59.	Nagy György
60.	Bocsi Gáspár (Feri fia)	61.	Bocsi József (pisz)
62.	Antal János (kiségi)	63.	Antal Sándor
64.	Kovács Sándor (Gulyás Etel)	65.	Antal Péter (czoczó)
66.	Antal Ádám (bogrács)	67.	Juhász Gáspár (pikrio)
68.	Székely István ifj.	69.	Pál Imre
70.	özv. Czeglédi Péterné (Marci)	71.	Bölkény István (sidrik)
72.	Gál András (P. szikszó)	73.	Czeglédi Imre (zbiskó)
74.	Kovács József (k. p. sziksz)	75.	Ferencz Mátyás
76.	Csanálosi János (szervi)	77.	Bocsi József
78.	Antal András (bogrács)	79.	Császár Lajos
80.	Orsó István		

Itt összesen 80 sorszámmal vannak számozva a házhelyek, mert az első tervek szerint ennyi ház épült volna. Később csökkent le 78-ra.

Ezt követően is történtek visszalépések és cserék, ezért a végleges lista a következő:

Telek száma:	Tulajdonos neve:	Telek száma:	Tulajdonos neve:
1.	Lestál János	2.	Bágyi János b.
3.	Semperger András	4.	özv. Bölkeny Józsefné
5.	Révász Kálmán	6.	özv. Gulyás Miklósné
7.	özv. Lukács Flóriánné	8.	R. k. hitközség
9.	Takács Pál	10.	Antal István b.
11.	Gulyás János (Miklós fia)	12.	Bágyi Imre
13.	Pál Imre	14.	Kovács János bódi
15.	Pál András (P. Szikszó)	16.	Pléh Lajos
17.	özv. Tóth (Molyka) Andrásné	18.	Kovács András kp.
19.	Antal b. János (Bogrács)	20.	Lázár István
21.	Tatay Gyula	22.	Kovács János kp.
23.	Gregus János	24.	Gál Imre (Jancsi)
25.	Nagy Kálmán	26.	Antal János köles
27.	özv. Pakai Rudolfné	28.	Kovács Sándor
29.	Újvári Simon	30.	Nagy János
31.	Gál András csirke	31.	Izsó István
33.	Bocsi József	34.	Hoffmann János
35.	Nagy Rudolf	36.	Kovács József kp.
37.	Kalo Sándor	38.	Baráz József
39.	Gál János (P. szikszó)	40.	Antal András b.
41.	Black Imre	42.	Sztanyó János
43.	Kerekes József	44.	Veres János
45.	Varga András	46.	Hegedűs B. József
47.	Láci András	48.	Gyarmati József
49.	Horváth Sándor	50.	Raduly János
51.	Hidvégi Sándor	52.	Perge Sándor
53.	Tasi József	54.	Gál János pulyó /potyo
55.	Pacsicska Antal	56.	Szajlai András
57.	Szalóki János	58.	Hidvégi János
59.	Bocsi József	60.	Kalo Gáspár zkv.
61.	Valai Imre	62.	Aukli Sándor
63.	Medvecki Bernát	64.	Antal b. Ádám
65.	Orsó József	66.	Hidvégi mina János
67.	Zsigmond Lajos	68.	Vágási János
69.	Hegedűs Miklós	70.	Gál András
71.	Nádasi Jenő	72.	Ifj. Csuha József
73.	Ferencz Mátyás	74.	Gulyás András
75.	Kerekes János	76.	Csuha Lajos
77.	Császár Imre Rny	78.	Jónás János

A térképen jól látszanak a Majzik Viktor mezőgazdasági munkástelep házai. 80 házhelyet alakítottak ki 1911-ben, amit 1921-ben újabb 208 házhely követ.

Az 1911-es telkekről: a számozás a Szihalmi út 1. telkével kezdődött (Szihalom felé nézve bal oldalon, a sarkon, a Lestál féle házzal. A jobb oldalon, a vasút felé jobbra kertek voltak, csak néhány ház állt, nem utca jelleggel. A típustervtől eltérő méretű házak épültek a Szihalmi út 5., 10. sz. telkén; a 7-8. összevont telken (mai volt varroda épülete) épült meg a Majzik telep iskolája és a tanítói lakás. Eltérően épült a kocsmá épülete Kovács Péter rendőr telkén (ma Bocsi Csaba asztalos üzeme).

A Hónvéd és Úttörő (Cserkész) út két oldalán 16-16 ház, a Szihalmi út bal oldalán szintén 16 ház épült, ami összesen 80 ház a Szabadság útig. A varroda köze kezdetektől gyalogútként funkcionált. Itt folyt le az artézi kút vize, A gyalogút félúton található a Kerecsendi és Szabadság út közötti szakaszon.

A füzesabonyi munkásházak, ami épülhetett kőből és vályogból a megrendelő kívánsága szerint, valamint a római katolikus iskola építési költségei tételesen:

Kőház: Telek ára: 875 K., 5000 kor. államsegélyből a telekre eső rész: 62 K.50 fill., marad a telek ára: 812 K.50 fill. A ház építési költsége: 2280 K., a kerítés költsége: 43 K.88 fill., árfolyamvesztés stb. 160 K.08 fill., törlesztés 1911. március 1-től 1912. március 1-ig 214 K.27 fill. Összesen: 3310 K.67 fill., levonva a kamatnyereség: 77 K.47 fill., marad: 3433 K.20 fill.

II. Vályogház: Telek ára: 875 K., 5000 kor. államsegélyből a telekre eső rész: 62 K.50 fill., marad a telek ára: 812 K 50 fill. A ház építési költsége: 1 900 K., a kerítés költsége: 43 K.88 fill., árfolyamvesztés stb. 140 K.68 fill., törlesztés 1911. március 1-től 1912. március 1-ig 188 K.10 fill. Összesen: 3088 K.10 fill., levonva a kamatnyereség: 68 K 10 fill., marad: 3017 K.

III. Római katolikus iskola: Telek ára: 1750 K., 5000 kor. államsegélyből a telekre eső rész: 125 K., marad a telek ára: 1625 K. Az iskola építési költsége: 12500 K, a kerítés költsége: 87. K.67 fill., árfolyamvesztés: 740 K.73 fill., törlesztés 1911. március 1-től 1912. március 1-ig 391 K.47 fill. Összesen: 16244 K.34 fill., levonva a kamatnyereség: 369 K.76 fill., marad: 15875 K.08 fill.

A 78 házból 7 db épült kőalappal vályogtéglából cserépfedéssel 1900 korona összköltséggel; 71 db pedig kőalappal, kő felmenő falakkal és cserépfedéssel 2280 korona összköltséggel készült.

Az építkezés - A Füzesabonyban épült munkásházak műszaki leírása

Telek: A telkek mérete változó 349-387 négyszögöl között mozog. Pluszban rájön az útra eső rész 52 négyszögöl. Az utcák szélessége 16m. A megye fizet ebből 350 négyszögölt, a maradék pedig a munkást terheli.

Az elkészítendő ház méretei: A ház áll egy szobából, ami 4.2X4.6m benne egy búbos kemencével, bejárat a konyhából. A konyha mérete 2.8X4.2m, itt van a kéménynyílás és a ház bejárata. Továbbá tartozik a házhoz még egy kamra, amelynek nagysága 3X4.2m bejárat a konyhából. Az ámbituson (kinti folyosó) 4 db tartóoszlop található, az utcafelőli részen pedig egy boltívben végződik.

Föld és kőműves munka

1. Földkitermelés az alapfalak számára a kitermelt föld elplanírozásával 50 cm széles és 50 cm mély alap ásása.

2. Az alapfalazat fagyálló terméskőből mészhabarcban 50 cm széles és 50 cm mélységben.

3. Lábazat falazata fagyálló terméskőből mészhabarcban 20 cm magasan és 50 cm szélességben.

4 a. Alternatíva vályog épület esetén:

A felmenő falazat tervszerinti méretekben 2,8m magasságban jól kiszáradt vályogból, pelyvás (Pelyva, a búza cséplésekor keletkezik nagyon apró darabok, a törektől kisebb. Ezt használták sárral összekeverve vakoláshoz.) sárba ragasztva külső- belső tervszerinti sárvakolással. A vályog származása anyag termelőhelyül minden háznál egy 80 cm X 80 cm X 120 cm gödröt kell nyitni ennek betömése már a tulajdonos feladata.

4 b. Alternatíva kő és tégl vegyesen:

A felmenő falak kő és téglából vegyesen mészhabarcban rakva, durván és finoman vakolva.

5. Belső részre száraz 3 cm föld feltöltése, 5 cm vastag porsarazás.

6. Helyi szokásoknak és méreteknak megfelelően búbos kemence készítése.

7. Mászható nyílás 45/45 cm belvilágú kémény készítése téglából mészkőhabarcban, míg ellenben a kemence szájától a kéményig felnyílóboltozat vályogból épül. A tervben feltüntetett helyen kettős mázollattal ellátott kemenceajtóval.

8. Az utcarészen 50/50 cm méretű vályog és téglából vegyesen készült oszlop téglaboltívvvel, mészkőhabarcban, bevakolva.

Az épület külső és belső meszelését úgy szintén a helységek és a folyosó feltöltését a házba a tulajdonosok végzik el, a maszek vállalkozó adja az anyagot.

Ácsmunka:

1. Tervszerinti fedélszék 12.5/15 cm méretű 7 m hosszú fűrészelt és gyalult sűrű kötőgerendázattal. A kötőgerendák és szaruállások egymástól való távolsága 1 m.

A szarufák 7.5/10 cm keresztmetszetűek és 4.3 m hosszúak. A torokgerendák, pedig 5/7.5 cm keresztmetszetűek. Úgy az épület, mint a folyosó felett fiókos mennyezet deszkaborítással 25 mm-es gyalult padlódeszkából. A hátsó oromfal 20 mm-es deszkából hézagolással készül.

2. Konyha, szoba, kamra ajtókhöz 10/10 cm keresztmetszetű ajtók 20 cm-es 4 db füllel.

3. 4 db 12.5/12.5 keresztmetszetű fenyőfa folyosó oszlop, ezek fölé hasonló méretű fej kialakítva az éleket, pedig lesarkították.

4. Az utcai léckerítés 1.3 m magas tölgyfa oszlopokkal 4/4-es gyalult léccel a szükséges merevítő hevederekkel, alól egy sordeszakázással. 1.3 cm magas, 1 m széles utcai kiskapu, tölgy faoszlopokkal gyalult 4/4 hézagokkal szükséges merevítő gerendákkal, alól egy sodordeszakázással, felvasalással. A kapu hasonló szerkezetű, kétszárnyú, de 3.8 m széles. Miután a telkek pontos természetszerű kiosztása még nem történt meg, amennyiben végleges kiosztása után azon eset állna elő, hogy házanként több mint 8 négyszögölkerítésre lenne szükség, úgy a vállalkozó a kerítés folyóméterét 3.20 koronáért tartozik elkészíteni.

5. A kamrában a földszinten egy padlásra járó 1/1.2m méretű csapóajtó felvasalással készítenőd.

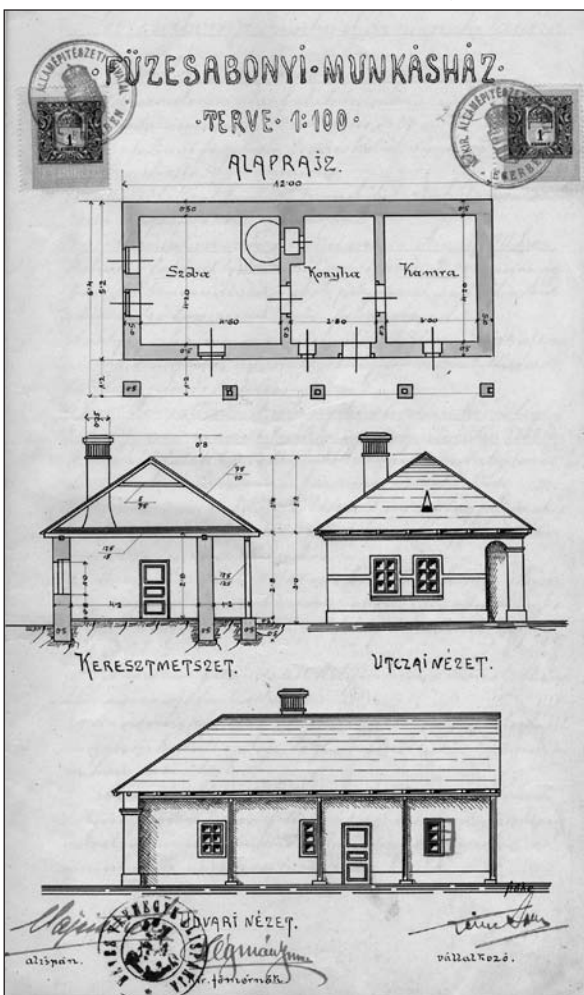
6. Cserép alá való lécezés 4/4"-os lécből készül.

Cserépfedő munka:

Jól kiegészített hornyolt cserepet raknak a tetőre. A gerincnél méshabarcban kupás cserepek kerülnek alkalmazásra, vagy ez helyett horganyzott vasbádóg szegélyezéssel, ezen kívül a kémény horganyzott vasbádóggal szegnek körül.

Asztalos munka:

1. 3db 0.75/1.9 m méretű vésett ajtó, vasalással réz kilincsel, kétszeri mázolóssal elhelyezve.

Munkásház tervrajza

2. 4 db külső-belső négyszárnyú 0.72/1 m ablak padlótokban, üvegezéssel, vasalással, kétszeri festéssel elkészítve.

3. A konyhára 1 db kétszárnyú 0.4/1 m méretű ablak padlótokban vasalással, üvegezéssel, kétszeri festéssel, ablakdeszkákkal elhelyezve.

Bádgos munka:

1. 1db fecskefark alakú tetőablak erős horganyzott vasbádogból elkészítve.

Hitelezés

Majzik alispán két hitelintézetől kért árajánlatot, amiben kifejtette, hogy a szükséges építkezéshez 300.000- 400.000 korona kölcsönre lenne szüksége. A két ajánlategő a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a Magyar Jelzálog Hitelbank voltak. Az utóbbi került ki győztesen, tehát az építkezést a Magyar Jelzálog Bank előlegezte meg.

A hitelszerződés fontosabb adatai: Heves vármegye 400.000 koronát vesz kölcsön 1911. év február hó 12-én 30 éves időtartamra, tehát 1942. év február végéig a banktól. Az első részlet esedékessége 1911. év március hó 1. Az évi kamat 5%, erre rájön még a kölcsön névértéke utáni kamat, tőketörlesztési hányad és a jutalék, így aztán összesen 6.38% tesz ki. Késedelmes fizetés esetén külön 5%-os késedelmi kamat terheli.

A vármegyének évenként 25.520 koronát kell fizetnie. A második részlet szeptember 01. napjáig esedékes és ezt minden évben, márciusban és szeptemberben köteles fizetni az adós a banknak.

Hitelfelmondás esetén a kölcsön tőkéjét és a járulékos költségeit a vármegye azonnal készpénzben köteles megfizetni. Befizetés esetén köteles a fennmaradó tőkének a 1,5%-os szorzatát megtéríteni kártalanítás céljából. Kivéve, ha a jelzálogbanktól felvett konverzionális hitelből alkalmazza.

20.000 korona értékben Heves vármegye leköti vagyonát, kivéve a vármegyei székházat és a közigazgatás céljára szolgáló épületeket, összes jövedelmét és bevételeit is, ide értve a még jövőben behozandókat is, a belügyi m. kir. Minisztérium által közigazgatási árva és gyámügyi célokra évente kiutalt járandóságokat és továbbá leköti a vármegyei pótdadókat is. Ha nem törlesztődne a részlet, köteles a megye pótdadókat kivetni.

A hitelszerződés közjegyző előtt mindkét félnek felolvastatott, ellenvetés nem merült fel.

Ezt követően a vármegye hitelszerződést kötött az építetű munkásokkal, ugyanilyen feltételek mellett. Elrendeli továbbá az alispán, hogy a községi elöljáróság köteles a munkásoktól félévi törlesztő részletet minden év március és szeptember hó 1-jén befizettetni, a tűzbiztosítási díjakat pedig minden év szeptember hó 1-ig, az építés évében május hó 1-ig beszedni. A befizetések a munkások törlesztési könyveiben nyugtázandók és a gazdasági munkásházak c. beszédési jegyzékben bevételezendők.

A befizetések a község által vezetendű „Gazdasági munkásházak” című főkönyvben könyvelendők. Ez a főkönyv minden év december 31-én lezárandó. A lezárt főkönyv alapján csatolt minta szerint zárlati kivonat készítendű, mely minden év január hó 20-ig közvetlenül a m. kir. pénzügyi igazgatóság számvevőszéknek beküldendű. A számvevőszék köteles lesz a kivonatokat felülvizsgálni az esetleges eltéréseket kiegyenlítésére hozzám előterjeszteni. (Alispán)

A beszedettű törlesztő részletek és a tűzbiztosítás díja március és szeptember 05-ig, a törlesztési határidűn kívüli befizetések minden hónapban a szállításra megadott napon szállítandók be az egri kir. adóhivatalba. A beszállítás alkalmával a kir. adóhivatalnak csatolt minta szerint lezárt, aláírt és hivatalos pecséttel ellátott kimutatás is átadandű. A beszállított összegeket a kir. adóhivatal a beszédési

jegyzékben nyugtázza. Az esedékesség napját követő 10 nap után befizetett összegek 5% késedelmi kamat számolandó.

Az első törlesztési részlettel együtt, a vonatkozó törvényhatósági bizottsági határozat szerint, biztosítékként külön egy törlesztési részlet kell befizetni az építés évében minden érdekeltnek. Tehát az első és második törlesztő részlete és a két tűz-kárbiztosítási díjon felül még egy harmadik törlesztő részlet kell befizetni. Ezen, biztosítási részletre nézve megengedem, hogy azon munkások, akik igénybe szeretnék venni azt 1911. év március 1-től számított három év alatt tetszés szerinti részletekben lefizethessék. Rész és előtörlesztés a munkásoktól akármikor elfogadható.

Elvárja az alispán a helyi előjáráságtól, hogy teljes odaadással és erejével oda fog hatni az esedékes összegek mindig időben, pontosan befizettségük, mert a vármegye így tud csak a vállalt kötelezettségének pontosan eleget tenni.

Füzesabony község előljárása és az általa kiválasztott munkások rendelkeznek a szerződés másodpéldányával. Ezek a következők: Lestál János és neje, Bágyi János, Semperger András és neje, Bölkény Józsefné, Révász Kálmán és neje, özv. Gulyás Miklósné, Less Lajos mint iskolaszéki elnök, özv. Lukács Flóriánné, Takács Pál, Szabó János és neje, Bágyi Imre, Gulyás János, Pál Imre, Kovács Sándor, Pál András, Pléh Lajos és neje, özv. Tóth Jánosné, Kovács András és neje, Antal János és neje, Lázár István, Kakukk Ferenc, Kovács János, Gregus János, Gál Imre, Ország Tamás és neje, Antal János és neje, Hoffmann János és neje, Kovács Sándor, Újvári Simon, Nagy János és neje, Gál András és neje, Orsó István és neje, Bocsi József, Kovács Péter, Nagy Rudolf és neje, Pataki István és neje, Kalo Sándor és neje, Baráz József és neje, Gál János és neje, Antal András és neje, Blach

Hevesvármegye. Főkönyvi szám: 103.
Házszám: 53.

Füzesabony községben
1907: XLVI. törvénycikk értelmében állami támogatással épült vármegyei munkásház

TÖRLESZTÉSI KÖNYVECSKÉJE.

Munkás neve: *Hidvégi Sándor*

A *34* év alatt törlesztendő összeg *34* korona *20* fillér, melyből a munkás által félélévenként előre fizetendő tőkében és kamatban *77* korona *25* fillér, tűzbiztosítási díjban *2* korona *74* fillér. — Az államot terhelő fél-évi segélyösszeg *34* korona *33* fillér.

Fizetési határidő: *október* hó 1-én.
september hó 1-én.

A fizetési kötelezettség kezdete: 19 *12* évi *október* hó 1-én.

Törlesztési kiskönyv

Imre és neje, Sztanyi János és neje, Kerekes Kálmán, Veres János és neje, Varga András, Hegedűs József, Sári András és neje, Gyarmati József és neje, Horváth Sándor és neje, Varga Sándor és neje, Hidvégi Sándor és neje, Csontos Sámuel, Csáki István és neje, Gál János és neje, Pacsirska Antal és neje, Szajlai András és neje, ifj. Szalóki János, Hidvégi János és neje, Bocsi József és neje, Kalo Gáspár, Mlinko Áron, Ankli Sándor és neje, Benke József és neje, Antal Ádám, Perge Sándor és neje, Hidvégi János, Zsigmond Lajos, Vágási János és neje, Hegedűs Miklós, Gál András és neje, Nádas Jenő, Ifj. Csuha József, Ferencz Máttyás és neje, Német György és neje, Kerekes János és neje, Csuha Lajos, Csanálossi András és neje, Jónás János és neje.

Az iratok tanúsága szerint a munkások az 1920-as évek közepéig zömében kifizették a felvett kölcsönt, ezért a m. kir. földművelésügyi miniszter 1924. év március hó 12-én a következőt rendeli el: Az 1907. XLVI. t. c. alapján az 2576/912 számú rendelettel engedélyezett évi 5212 korona államsegély kifizetését folyó év augusztus hó végével megszünteti.

Kocsmá építése

Az építkezés rendben zajlott, amit bizonyít a többszöri ellenőrzések jegyzőkönyve és a pénz időbeni utalása a vállalkozónak.

Azonban történt egy a rendeletnek nem megfelelő építkezés Kovács Péter (rendőr) tulajdonában lévő telken. A 32. telekszámú gazdasági munkásház (*helyén ma Bocsi Csaba asztalos üzeme*) jellege nem tükrözte a tőpustervben előírtakat. Reiner Soma a kivitelező a megbeszélésen elmondta, hogy a tulajdonos többször halasztotta az épület építését és végül az engedélynek nem megfelelő épületet akart felépíttetni. Ennek kapcsán 1911. év december hó 27-én készült egy jegyzőkönyv, ami tükrözte az akkori helyzetet.

Reiner Soma vállalkozó előadja, hogy Kovács rendőr nála járt és azt mondta neki, hogy az ő házát ne építse. Erre azt felelte az építő, hogy az építészeti naplóba beírta, hogy a ház felépítésébe azonnal bele kell fogni. A rendőr erre azt felelete, hogy várjon még 1-2 napig, mert ő kérvényezte, hogy az ő háza nem rendes sorba, hanem ki az útra épüljön, mint kocsmá. *Pár nap múlva azt mondta, hogy az engedélyt megkapta, de mindennek dacára én, mint vállalkozó az építkezésbe nem fogtam bele. Időközben pár napra elutaztam, a rendőr ez idő alatt a pallérnak (munkaadó alkalmazottja, aki a munkáscsoportok közvetlen irányítását és ellenőrzését végzi) azt mondta, hogy minden engedély a kezében van és a házát az általa kijelölt helyre építse.*

Miután hazaért a vállalkozó az épület már 70 cm magasan állt.

Az építkezést azonnal abbahagytam és vártam a további intézkedést. A munka öt napig állt. Közben az építésvezető és a kir. építési hivatal főnöke a helyszínen kint járt és azt mondta, hogy engedély nélkül mért építettek az épületet. Ki az útra, és nem a sorba és hogy nem tudják mi lesz az épülettel.

A történeteket közöltem a rendőrral, mire ő két nap múlva a pallérhoz ment és azt mondta neki, hogy a dolog telepen rendben van, és csak építse a házat tovább, az ő felelősségére. A pallér hozzáfogott az építkezéshez, a rendőr a vállalkozónak azt mondta, hogy a telepen rendben van minden.

A kocsmával kapcsolatosan az alispán a következő határozatot hozta:

Mivel ez az épület munkásház jellegével nem bír, az 1907. évi XLVI. t. cikkben foglalt kedvezményre igény nem lehet, így a házvételi ügynek lebonyolításáig a felmerült költségeknek a 6.5%-os tőke és kamat törlesztését tartozik teljesíteni ez év szeptember hó első napjáig. Továbbá tarozik Kovács Péter az 5000 korona államsegélyből az ő telkének árából levont 62 korona 50 fillért 30 nap alatt a község előjáróságánál befizetni. Ezt a többi részlettől, ettől eltérő módon, elkülönítve az egr m. kir. adóhivatalba beszállítani köteles.

Amennyiben Kovács Péter a házat készpénzben megvenné a törlesztési terv szerint még esedékes összeget, ha be is fizeti, 1923. év december hó 18-ig az évi 5 korona 18 fillér tűzkár-biztosítási díjat minden év szeptember hó 1-én a községnél tartozik befizetni, mivel a telep házai együttesen vannak biztosítva, így az ő háza a kötvényből ki nem hagyható. Kovács Péter (felesége: Bágyi Rozália) az adásvételi szerződés alapján a meghatározott összeget befizette, az alispán 1913. év július hó 26-i levelében tulajdonosnak minősítette.

Egyes munkások, már az átadás előtt beköltöztek saját újonnan elkészült otthonaikban. Nagy volt az öröm, hiszen ez akkoriban elég kevés családnak adatott meg. A kivitelező jól végezte a dolgát, ezt bizonyítja az átadás után 1 évvel felvett jegyzőkönyv, amiben nem sok hibát regisztráltak.

Utó felülvizsgálati jegyzőkönyv

Felvétetett Füzesabonyban 1912. év október hó 29-én.

Tárgy: A füzesabonyi munkástelepen 1911. évben felépített iskola és felépített gazdasági munkásház műszaki utó felülvizsgálata.

1, Iskola

A bizottság 1912. október hó 29-én az iskola építkezését megvizsgálta és megállapította, hogy az összes munkák hiánytalanul és jó anyagból elő vannak állítva, az építkezés pedig tervszerű. Ezekhez képest a vállalkozó részére a szerződés szerinti összeg, azaz 12800 korona ebből levonva a már eddig adott 11400 korona részletfizetést, azaz 1400 korona akadálytalanul kiutalható.

2, Munkásházak

A bizottság 1912. év október 29-én házról-házra menvén minden egyes házat alaposan megvizsgált és az összes hiányosságokat számba vette. Mindazon hiányokat, amelyeket még a vállalkozó által helyreállítandónak minősített és jegyzékbe fogta majd a vállalkozónak át is adata. Azzal a feltétellel, hogy minél hamarabb kijavításra kerülnek, és az előjárásnak jelentse is be. Az előjárás, pedig magára vállalta, hogy meggyőződést fog szerezni arról, hogy a hiányok pótolva vannak-e már és csakis ezek megtörténtével fogja jelen jegyzőkönyvet aláírni.

Egyes gazdasági munkásházak által támasztott hiányokat el kellett utasítani, ezek a következők:

1. özv. Gulyás Miklósné 6. szám. Az épületet alacsonynak tartja, pedig a tervnek megfelelő.
2. Bölkény István 4. szám az ablak a padló feletti szintre alacsonyan van, pedig az 80 cm magasan lévén van elhelyezve, megfelelő.
3. Antal István 11. szám. Deszkatűzfalat követel, holott épülete farazatos (*Szélesebb értelemben az épület rövid oldala, főleg utcára néző vége. Szűkebb értelemben a csonkakontyos vagy nyeregvetésű lakóházak utcára néző végének tetőzet alatti, padlástérrel lezáró része, Magyar Néprajzi Lexikon*) és így erre szüksége nincsen.
4. Kovács Sándor 15. szám. Vályog végfala meghajlott, de eddig javítani nem engedte és így javítása szükségtelen.
5. Gregus János 24. szám. Kifogásolja az egészen jó cserépfedést.
6. Antal János (köles) 27. szám. Vályog falai itt-ott görbék, de teljesen megfelelők.
7. Kovács János 29. szám. Padlása nincsen tapasztva, de cserébe egyezség szerint farazat tetőt kapott.
8. Kovács Péter 36. szám. Háza előbb másé volt és így tapasztást kíván, holott elődje elcserélte más munkával.
9. Antal András 42. szám. Padlás tapasza nincsen, de ezt ő elcserélte más munkával.

10. Hegedűs József 48. szám. Ugyanaz.
11. Sári András 49. szám. E házon csekély repedések vannak, aminek az altalaj az oka nem a vállalkozó.
12. Gyarmati József 50. szám: Mint a 9. telek.
13. Varga Sándor 52. szám. Ugyanaz.
14. Csáki István 55. szám. Saját maga által épített padláson levő téglák kemény vezetőke rossz.
15. Antal Sándor 64. szám. A javításokat eszközölni kiváló szakembereket dolgozni nem engedte. Az eljárás közbejöttével még egyszer meg fog kíséreltetni a javítás.

Mint ahogy a mai napig az összes elrendelt javításokat Reiner Soma vállalkozó, miként az eljárás is tanúsítja, elvégezte a munkákat, és tőle véglegesen átvették. Az 1911. év március hó 11-én az egri m. kir. adóhivatalnál letétbe helyeztetett 7410 korona a vállalkozó számára kiadattatik.

Füzesabony községháza. A Majzik-telepen felállítandó 3 utca átvételére indul a bizottság, köztük Majzik Viktor alispán, Reiner Soma építési vállalkozó, és az eljárás többi tagja. 1911. nov. 02.

Szihalmi Kerecsendi út sarka, 1. telek

munkásház telep épült 1911. évben, midőn Hevesvármegye főispánja Dr. Kállay Zoltán országgyűlési képviselő, alispánja Majzik Viktor, az egri járás főszolgabírója Heringh Kálmán, a Magyar Királyi Államépítészeti Hivatal mérnöke Légmán János királyi főmérnök, Füzesabony község főjegyzője Pap János, községi bíróját Hídvégi Miklós voltak."

A Szihalmi út elején lévő 1. telek Lestál János tulajdonába került. Az idősebb telepek a Szihalmi-Kerecsendi út találkozásánál lévő kanyart emlegetik Lestál kanyarként is. A telek udvarán állt Majzik Viktor munkástelep emléktáblája, melyet az átadón, 1911. november 2-án avattak fel.

Az emléktábla rekonstruált szövege: „Ezen gazdasági

Emlékkapu - Cserkész (Úttörő) út eleje a Kerecsendi útról, első két telek az út két oldalán: 64-65. számú telkek

Majzik munkástelepi iskola, 1911

Révász iskola (volt varroda) története bővebben

Az iskolaszék elhatározza magát 9 kilenc igen, és egy nem szavazattal, hogy a munkástelepen a munkáslakások építésénél a magas m. kir. kormány által nyújtott összes kedvezmények igénybevétele mellett egy iskolatermet és egy tanítói lakást épített fel, továbbá egy tanítói állást is szervez, tekintettel arra, hogy a meglévő két osztály a tanköteleseket befogadni már nem tudja.

Kérelem: Less Lajos az iskolaszék elnöke kérelemmel fordult a vármegye alispánjához, hogy az iskola építéséhez mintegy 18.000 koronát fizessen ki a munkásházak költségeinek fedezésére álló alapból, vagy évi 2%-os kamattámogatásban részesíteni szíveskedjen.

Indokában kifejtette, hogy a munkástelepen szükség van az új iskolára és a legutóbbi évek folyamán fölmerült sok iskolai kiadás miatt ez anyagilag nagyon megterhelte a hitközséget.

1911. év május 05., Less Lajos iskolaszéki elnök, Hidvégi Miklós bíró, Gál András iskolaszéki jegyző

Majzik Viktor alispán, a plébános úrnak írt válaszában elmondja, hogy a miniszter úr a rendeletében közölt hitelkamatahoz évi 2%-al nem tud hozzájárulni az 1907. évi XLVI. T. c. értelmében. Azonban méltányolja a vármegye kiemelkedő tevékenységét a munkásházak építése tárgyában, ezért hajlandó lesz az iskola építéséhez a rendelkezésre álló hitelkeretén belül annak idején segílyt folyósítani. Addig viszont fogadják el a 6.5%-os törlesztési módot.

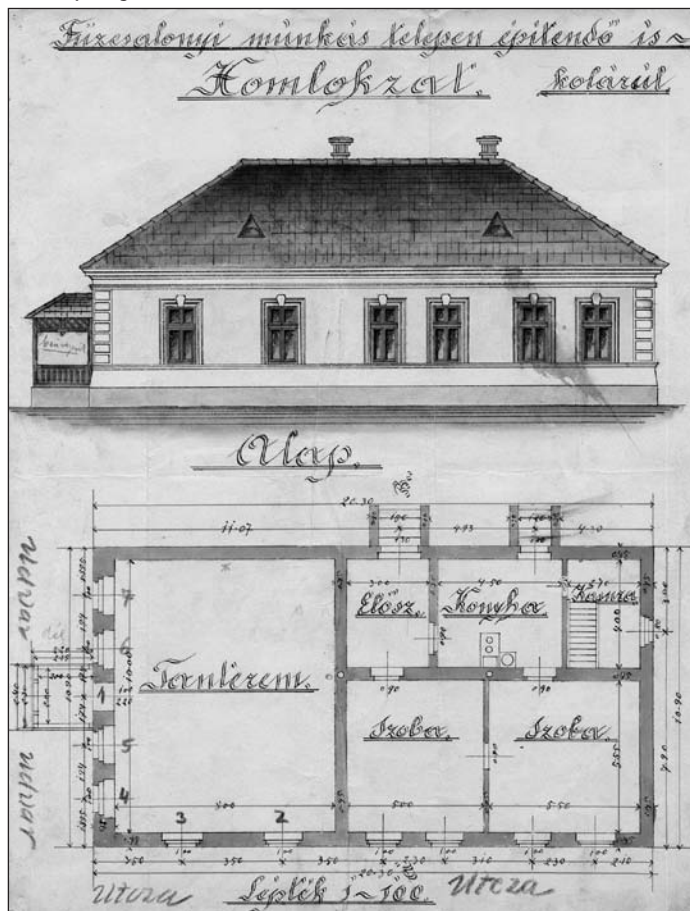
A segélykérelem ügyében 1911.június 19-én ismét levelet írt az alispán a földművelésügyi miniszternek. Ebben leírja, hogy a hitközségnek az építkezés 16.000 koronába, kerülne, ehhez még

hozzá jön a berendezés, ami 2000 korona, ez összesen 18.000 koronát tesz ki. „Az iskola a telep számára nagyon fontos, ezért önméltóságához segélyért folyamodok.”

A segély összegére azt javasolja az alispán, hogy 30 éven át évi 2% hozzájárulás helyett egy nagyobb összeggel, 5548 koronával járuljon az építkezéshez. Ez az összeg lejön a 18.000 korona összköltségből, így marad 12.452 korona. Harminc éven át évi 6.5%-os kamattal 810 koronát kellene fizetni a hitközsiségnek évente. Vagyis ugyanannyit, mintha az egész 18.000 korona után csak 4.5%-ot fizetne. A 810 koronát már a hitközsőség könnyebben el tudja viselni.

Alispáni jelentés a földművelésügyi miniszter úrnak:

Füzesabonyban és Felsőtárkányban az építkezés minden fennakadás nélkül általános közmegelégedésre rendesen folyik úgy, hogy az építkezés befejezésének határidejére 1911. év november hó 15-re csekély kivétellel a telep használatnak átadható lesz. Több házat máris elfoglaltak a gazdasági munkások, és panaszuk nincsen. A választott típusok és az építés módja általában véve a két telepen igen sikeres.

Jelentem egyúttal, hogy a füzesabonyi telepre engedélyezett artézi kút fúrását még nem kezdettem meg, mert ugyanezen vállalkozó a közeli Dormánd községben is fúrván egy kútát, és annak munkálataival még mindig nem készült el, pedig már 255 m mélyre hatolt. A fúrás eredménytelen lévén nem mertem a füzesabonyi telepen a fúrást megkezdni, míg a dormándi kút fúrása kedvező eredményre nem vezet.

A füzesabonyi rom. Kat. Hitközsőségnek az iskola céljaira segély adása iránti kérvényt még 1911. év június hó 21-én a 9727 számú jelentéssel Nagyméltóságodhoz felküldtem, azonban a mai napig választ nem kaptam, miért is

Majzik telep iskolája

kérem, cselekedjék a segély megadása felett lehetőleg sürgősen határozni, mert az iskola építése már befejezéshez készen áll.

Eger, 1911. év október 30. Majzik Viktor alispán

(Ez az iskola a Szihalmi úton lévő varroda épülete lenne, ami telekösszevonással a 7-8. telkeken épült meg. Révész Kálmán tanító után hívták Révész iskolának, majd ahogy a népnyelv elferdítette, Révész iskolának is.)

A telepi artézi kút

A kút fúrását Fejes Bertalan székesfehérvári kútúró mester végezte. Az 1911. év június hó 28-án közli a mester, hogy a füzesabonyi kút fúrását 150 m-ig nem 3960, hanem 4000 koronáért végzi. Az államsegély mértéke, amit a kút fúrására kapott a község, 4000 korona. A fúrás csak később kezdődhetett meg a már említett dormándi kút elhúzódo fúrása miatt.

Miniszteri leirat: 1912. év szeptember 30-i újabb leiratban a miniszter közli az alispán felterjesztésére a költségek megnövekedése miatt 8000 koronát utal a kút fúrására. A munka 1913. évben, április hónapban készült el. A füzesabonyi és a dormándi kutak vízmennyisége igen nagy nak mondható, ezért hogy az elfolyó vizet a minimumra lehessen csökkenteni a község a Miskolci Kultúrmérnöki Hivatalhoz fordult. Onnan azt a választ kapák, hogy a kutakat teljes mértékben el kell zárni. Ez a viszont válasz nem elégítette ki a helyi előjáróságokat, ezért a Magyar Királyi Belügyminisztériumhoz fordultak segítségért.

Ott megállapították, hogy más, kedvezőtlen tapasztalatok miatt a kút teljes elzárását nem javasolják. Azért, mert az elzárás miatt a kút vize rövid idő alatt behomokozódik, ez viszont csak nagyon költséges öblítéssel szüntethető meg. Arra is van eset, hogy az eredeti, vagy ahhoz hasonló vízmennyiség többé nem lesz visszaállítható.

Ezen kedvezőtlen tapasztalatok miatt azt javasoljuk – mivel ez idő szerint megbízható és a mellett méltányos árú elzáró szerkezet még nincsen (ugyan is a Kovács-féle szabadalom szerinti megoldás igen drága), - hogy a teljes elzárás helyett mások érdekeinek figyelembevételével, a kút kifolyó megfelelő emelésével abból csupán a szükséges mért víz csurogjon el.

A pazarlás miatt megállapítom, hogy a percenkénti maximális vízmennyiség a következő: a dormándi kút esetében 23 liter ez éppen megfelelő, a füzesabonyi, pedig 35-40 literre lenne redukálható.

Budapest, 1913. év augusztus 14.

Az utó-felülvizsgálat miatt a m. kir. belügyminisztérium értesítette az alispán urat, hogy a mérnök urat csak abban az esetben küldi ki, ha az egy évi jótállási időn belül valami rendellenességet észlelt a kút működésével kapcsolatban. Ha azonban ilyen nem fordult elő, akkor a kút minden további nélkül átvehető és a vállalkozó jótállási biztosítéka kiutalványozható.

A felesleges víz elvezetésének tervére az 1914. év április hó 16-án megtartott helyszíni szemle után került sor. Itt **két alternatíva** merült fel: az első esetben a nyugati irányba Laskó-patakba egyenesen belevezetni, a másik, pedig keleti irányba szintén a Laskó-patakba a Csincsan keresztül. Ez az utóbbi terv valósult meg. Ezért lett kimélyítve a Szihalmi úti árok, hogy a kút és a csurgalék víz is elférjen benne. Meghatározták, hogy milyen időközönként kell az árkokat és a Laskó torkolata előtt és utáni 20 m-es szakaszokat tisztítani.

A nagy vízmennyiség és a csapadékos időjárás nagy bosszúságokat okozott az 1-7 számú ház lakóinak, ezért levelet is írtak a Közigazgatási Bizottsághoz Egerbe. Révász Kálmán és Greguss János képviselte a kárvallottakat. Indokában Révász kiemelte, hogy az árok vízzel megtelik az esőzések kapcsán, valamint az állatok és a gyerekek azonnal betúrják, emiatt a porták víz alatt vannak. A házban a malter hullik és a kertben is a sok víztől kirohad minden. Ezért a kútra kellene szerelni egy szabályozó szelepet.

A MÁV 1917. év április hó 17-én kérelemmel élt az alispán felé, hogy a feleslegessé vált vizet hasznosítani tudják. A közfogyasztásra már alkalmatlan vizet a község ingyen adja át, hogy az 580 m-re lévő vízállomási kútba bele lehessen vezetni. Isaák Gyula alispán a tárgyalás napját 1918. év április 29-én délelőtt 10 óra 15 percre tűzi ki a MÁV füzesabonyi osztálymérnökség hivatalában. A hatósági szakértő nyilatkozata szerint a szóban lévő munkálatok a tervekől kivehetőleg célszerű elrendezéssel bírnak, azokat engedélyezettnek javasolja. A munkálatokból csak előny származik, hiszen az eddig szabadon terülő felesleges vizet az államvasutak mozdonyainak a táplálására fogják felhasználni. A vízfolyás természetes rendjének megváltoztatása következtében a tervekől kivehetőleg a zsilipek helyes kezelése mellett harmadik személy a károsodás veszélyeinek nem lesz kitéve. A szóban lévő munkálatok már a létező vízhasználati érdekeket nem sértenek. Végül a MÁV így hasznosította az elfolyó vizet.

Úttörő úti artézi kút még működő állapotban

Az események a korabeli sajtón keresztül is nyomon követhetők

Az Eger Újság 1911. év január 18.(5. száma) a versenytárgyalási hirdetményről, az Eger Újság 1911. év február 15. (13. száma) az igényekről és a kezdeti tervekről szól

Füzesabony községben 78 mezőgazdasági munkásház építését kérik a telepen, egy iskola létesítését, és egy artézi kút fúrását. Az alispán ebben az ügyben előkészítő munkálatokat már megtette, mely szerint az új munkástelep rk. plébános földjeinek egy részén épülne föl, mely terület 86.000 koronába kerülne. Az építkezést, mint a legolcsóbb ajánlattevő, Reiner Mór egri építkezési vállalkozó teljesítené s egy-egy munkásház kőalappal és vályogfalból 1800, egészen kő vagy téglafalból 2200 koronába kerülne. A közgyűlés az alispán előzetes intézkedéseit elfogadva, fölhatalmazza őt ezen ügyből kifolyólag még szükséges intézkedések megtételére és a szerződések megkötésére. Egyúttal elhatározza a közgyűlés,

hogy fölír a földművelésügyi miniszterhez és fölkeri, hogy munkásházak költségeihez 2%-kal járuljon hozzá, továbbá a telepen átvonuló utca területének 10.000 korona vételárból a felét, vagyis 5000 koronát vállaljon magára, valamint az építendő iskola költségeihez is járuljon hozzá 2% erejéig és az artézi kút fúrására 4000 koronát engedélyezzen. A munkásházak építését nem lehet sokáig halasztani és a közgyűlés addig is, míg a szükséges pénztt együtt lesz, fölhatalmazta arra az alispánt, hogy a fölmerülő kiadásokat rendelkezési alapból fedezze.

Hevesvármegye Hivatalos Lapja 1911. év február 23.: A Füzesabonyban létesítendő mezőgazdasági munkásházak részére telek megszerzéséről szól

Ebből megtudhatjuk: ...elhatározta a megyei törvényhatósági bizottság, hogy Füzesabonyban az 1907. évi XLVI. t.-c. értelmében létesítendő 78 mezőgazdasági munkásház, a telepen építendő iskola és a kihagyandó utcák céljaira megveszi a füzesabonyi lelkészi javadalom tulajdonát képező 21 kasztrális hold és 1002 négyszögöl területnek feltüntetett ingatlant négyzetölenként 2 K 50 f, azaz Kettő korona és 50 fillér vételárért összesen 86505 K, azaz Nyolcvanhatezeröttszázöt korona vételárért.

Felhatalmazza a vármegye alispánját az adásvételi szerződésnek a belügyi m. kir. Minister úr jóváhagyása mellett a vármegye nevében leendő aláírásra az egyházmegyei hivatalt képviselő Bibornok Érsek Úrral. ...Megjegyeztetik, hogy a Bibornok Érsek úr azon kikötésének, hogy az eladott ingatlan a lelkészi javadalom megmaradt része felől kerítéssel ellátassék, a szerződés megfelelt.

A 78 mezőgazdasági munkásház és az iskola céljaira szánt két telekre a megvett 34.605 négyszögöl ingatlanból egyenkint 432. 5 négyszögöl esik, ami aránylag több mint amennyire okvetlenül szükség van. Egy-egy telekre 300 négyszögölt és az utakat elfoglaló összesen 4000 négyszögölből egy telekre eső 50 négyszögölt, azaz telkenként 350 négyszögölt a vármegye e célra felvett kölcsönből fog fedeztetni, ami tehát 80-szor 350 négyszögölet azaz 2800 négyszögölet téve ki, a négyszögölenkénti 2 K 50 f vételárral számítva kiteszi azon 16505 koronát, ami az egész 86505 koronát kitevő vételárhoz szükséges.

Természetesen az egész 86.505 korona vételárat a vármegye fogja egy összegben az alapítványi pénztárba lefizetni, viszont ő szedi be a gazdasági munkásokon a reájuk eső 16505 koronát. ...

II. Véghatározat

A. Az alispáni jelentés tudomásul vétele mellett elhatározza a törvényhatósági bizottság, hogy a hasonszám alatt a mai napon I. véghatározatával a füzesabonyi r. kath. lelkészi javadalomból megvett 35602 négyszögöl kiterjedésű ingatlanon a következő építkezéseket hajtja végre:

Felépíti 78 gazdasági munkásházat, a szükséges kerítésekkel és árnyékszékkel.

Felépíti a megmaradó, illetve e célra kiválasztott 7. és 8. számú telken a r. kath. hitközség iskoláját, amely állani fog egy 10X8 m-es tanteremből, két egyenkint 5X5 m-es tanítói szobából, 5X4 m-es konyhából, 5X3m-es kamrából, azon kívül egy épületben lévő 5X4 m-es istállóból és fásfészerből és szénkamrából végül egy különálló árnyékszékéből és mindezekhez szükséges kerítésekéből és egy kútból.

B. Tudomásul veszi a törvényhatósági bizottság a helyi bizottság által f. év január hó 18-án felvett jegyzőkönyvben foglaltakat, mellyel ezen, bizottság a 78 gazdasági munkást már ki is választotta és mely szerint ezek az elhelyezkedésre nézve velők között vázlatrajz alapján sors útján határoztak és mely

szerint elvállalták azon kötelezettséget is, hogy 350 négyszögölön felül nekik eső területet készpénzben előre kifizetik.

Felhatalmazza a törvényhatósági bizottság az alispánt, hogy egyes munkások visszalépése esetén helyükbe másokat fogadjanak be.

C, Tudomásul veszi a törvényhatósági bizottság az 1911. évi január hó 31-én tartott versenytárgyalás kedvezőtlen eredményét és annak utána alku útján folytatott tárgyalás eredményét ...hogy az építkezési munkák kivitelével Reiner Samu füzesabonyi vállalkozó bizassék meg.

Felhatalmazza a törvényhatósági bizottság az alispánt, hogy Reiner Somával a szerződést vagylagosan kőalappal és vályog felmenő falakkal bíró épületekre darabonként 1900 koronával, viszont kő és téglával vegyes épületekre 2280 korona összeg mellett kösse meg és legközelebbi közgyűlésre jóváhagyás végett mutassa be.

D, Kimondja a törvényhatósági bizottság, hogy telkenkénti 350 négyszögöl terület megszerzése, a munkásház építése, valamint a kölcsön szerzésénél fellépő árfolyam veszteség végül az előre fizetendő félévi annuitás (tőketörlesztés és kamat együtt) és minden ezzel kapcsolatos kiadás valamint a tűzbiztosítás is az építkezés befejezte után fog pontosan megállapítani és kiszámítani, addig tájékozódásul szolgálhat, hogy egy-egy munkásház körülbelül a következőkbe fog kerülni:

350 négyszögöl telek vételára á 2.50 875 K. Épület kő alap és vályog falakkal 1900 K. Árfolyam veszteség címen 130K. Első félévi annuitás címen (tőketörlesztés és kamat együtt) 95K. Összesen kerekén 3000K

Amennyiben a kőalap és vegyes kő és téglafal építenék úgy ezen összeg még 380 koronával, illetve az árfolyam veszteséget és annuitást is beleszámítva 410 koronával emelkedni fog.

E, A vármegye a munkásházak létesítésére oly kölcsönt vesz fel melynek évi annuitása (tőketörlesztés és kamat együtt) 6.38%, ehhez földművelésügyi m. kir. minister úr az 1907. évi XLVI. t. c. alapján 2%-al járul, marad a vármegye által fedezendő 4.38%....

... a kölcsönnek bármily okból egyszerre leendő visszafizetése esetén 1,5 %-os kártalanítási díj (stornó) fizetendő a kölcsönadó banknak....

F, Felhatalmazza a törvényhatósági bizottság az alispánt, hogy 78 gazdasági munkással és a r. kath. hitközség képviselővel a kormány által kiadott minta szerinti szerződéseket kösse meg és azokat jóváhagyás végett a legközelebbi közgyűlésen, mutassa be.

G, Jelen határozat kapcsán felkéri a törvényhatóság bizottság a földművelésügyi m. kir. minister urat, hogy az A pont alatt felsorolt összes építkezésekre felveendő kölcsön 30 éven át leendő törlesztéséhez az 1907. évi XLVI. t. c. alapján 2%-al hozzájárulni illetve ezen összeget saját tárcája terhére elvállalni kegyeskedjék.

Felkéri továbbá a miniszter urat, hogy az utak céljára szolgáló 40.000 négyszögöl területnek ölenkénti 2 K 50 f, azaz összesen 50.000 koronát saját tárcája terhére elvállalni kegyeskedjék, hogy ez által egy-egy telket ne terhelje egyenként 50 négyszögöl vételára, ami 125 koronát tesz ki, hanem ennek a fele csakis 62 K 50 f, mert ennyi máris nagy összeg oly célra, hogy az utakul szolgálva értéket nem képviseljen.

Minthogy a gazdasági munkások saját erejükből készek saját telkükön kutakat létesíteni, de ezek csak feltalajvizet fognak szolgáltatni, felette kívánatos, hogy a telepen egy ivóvizet szolgáltató artézi kút létesíttessék. Felkéri a törvényhatósági bizottság a földművelésügyi m. kir. minister urat, hogy ezen **artézi kút** létesítését illetve e célra 4000 korona költséget saját tárcája terhére elvállalni kegyeskedjék. Minthogy a munkásház telepen 78 család nyer elhelyezést, de a telepet Füzesabony községnek egy vasúton túl elválasztott, illetve elszigetelt részétől csak az állami út által elválasztott részén is ugyancsak

mintegy 40 család lakik, akiknek iskolájuk e helytől 2 kilométernyire van, feltétlenül szükséges, hogy közelítőleg 250 tanköteles részére **a telepen egy új iskola építtessék.** A r. kath. hitközség hajlandó is a teletszerzés és építkezésre szükséges kölcsönnek annulálásából (tőketörlesztés és kamat együtt) reá eső részt viselni, ha az állam 2%-ot elvállalná. Kéri tehát a törvényhatósági bizottság a földművelődési m. kir. miniszter urat, hogy a vármegye az iskolát ugyanazon módzatok mellett létesíthesse és felépíthesse, mint mely módon a munkásházak épülnek és kegyeskedjék erre nézve is a kölcsön 30 éves törlesztéséhez a 2%-kal hozzájárulni. Az iskola telkivel és minden melléképületével együtt közelítő számítás szerint 18 ezer koronába fog kerülni.

Felkéri végül a törvényhatósági bizottság a miniszter urat, hogy az összes tervezési, építésvezetési és eljárási költségeket - melyek a m. kir. államépítészeti hivatal igénye vétele mellett, mely hivatal arra készségesen vállalkozott is - sokra aligha mehetnek - saját tárcája terhére elvállalni kegyeskedjék.

H, Felhatalmazza a törvényhatósági bizottság az alispánt, hogy az éppen legutóbb említett kiadásokat a rendelkezési alpból előlegezze.

Ezen, közérdekű véghatározat a vármegye hivatalos lapjában azzal a figyelmeztetéssel tétetik közzé, hogy a közzétételt követő 8-dik naptól számított 15 nap alatt a vármegye alispánjához fellebbezés adható be.

A fellebbezési határidő leteltével ezen, véghatározat a belügyi m. kir. Miniszter úrhoz jóváhagyás végett felterjesztendő.

Miről értesítetnek: Az alispán összes irattal, Füzesabony község előljárósága, Füzesabonyi r. kath. hitközség nevében a lelkész, A p.ü.m.r. számvevőség, Reiner Soma füzesabonyi vállalkozó

Kelt: Hevesvármegye törvényhatósági bizottságának Egerben, 1911. évi február hó 13-án tartott rendkívüli közgyűlésében. Kiadta: Isaák Gyula vm. Főjegyző.

Az alapítóról, Majzik Viktorról emlékezzünk

Eger Újság 1912. év május 08. (37. száma)

Majzik Viktor kitüntetése

Budapesti Közlöny egyik legközelebbi száma hozza a királyi kézirat szövegét, amellyel Majzik Viktor hevesvármegyei alispánnak, a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül, f. évi április 25-én kelt elhatározásával, a III. osztályú vaskorona-rendet adományozza öfelsége.

Aki ismeri Hevesvármegye közigazgatásának mintaszerű voltát; aki tudja, hogy vármegyénket országszerte példakép gyanánt emlegetik, és aki tisztában van avval, hogy e vármegye hatalmas gépezetének Majzik Viktor lendítő kerek: azt egy cseppet sem lepi meg ez a kitüntetés, sőt azon csodálkozik, hogy csak most jött nem sokkal előbb.

Majzik Viktor ugyanis nemcsak állására nézve, hanem munkáját is tekintve is az első tisztviselője vármegyénknak. Mint a régi hadvezérek, elül jár a tűzvonalban, és küzdelemre maga mutat példát katonáinak, akiknek érdekeit, ha munkások, ha becsületesek - körömszakadásig védelmezi. Fáradhatatlan, buzgó, ezerfelé ügyelő, nagy és kicsiny dolgokban egyaránt körültekintő, akinek roppant sokat köszönhet Hevesvármegye.

Innét van, hogy a vármegyében, sőt annak határain túl is, éppen annyira tisztelik, mint amennyire szeretik érdemes, munkaszerető tisztviselőtársai. A tisztelet hatalmas energiája, a szeretet érző szíve szerete meg. Kötelességtudásával csak vallásos és családi érzelme vetekedhetik, meg lelkesedése, amely minden szép, nemes, igaz ügyért a legerélyesebb tettekben nyilvánul.

Majzik Viktor alispán

Majzik Viktor általában a tettek embere. Az a meggyőződése, hogy legjobb nemzeti politika-munka; ebben keresi hazánk boldogulásának lehetőségét. A politikai pártvezérkedés éppen nem volt kenyeré soha sem. Nem jelszavas politikus; nem emberek után megy, hanem eszméket követ, és pedig nagy kitartással még akkor is, amikor megfontoltságát szívesen hajlandó félremagyarázni a türelmetlen gyanúsítás.

A pártokon felül állva, de az összességért dolgozva már túl van vármegyei szolgálata ötödik lustrumának (A szó öt éves időszakot vagy időtartamot jelöl) felén, amidőn ez a királyi kitüntetés éri, mégpedig nem politikai érdeméért, hanem valóban a „közszolgálat” érdekében kifejtett nagy és értékes munkásságáért. És ez a kitüntetés annál becsesebb, mert jóval megelőzte polgártársainak osztatlan becsülete, kitüntető tisztelete, állandó elismerése.

Életpályája:

Tarcsai Majzik Viktor 1866-ban született Nagyfügeden. Izsig-vérig heves megyei ember, aki nemcsak itt született, nemcsak vármegyében végezte iskoláit és vármegyénk szolgálatában töltötte el férfikorát, hanem akinek már hét őse, közelebről pedig nagyatyja és édesatyja is Heves vármegyét szolgálta. Nagyatyja, Tarcsai Majzik

Imre, aki nem közönséges tehetségű poéta és festő volt egyszersmind, 1814-től mint főadószedő szolgálta Heves és Külső-Szolnok törvényesen egyesült vármegyéket és szerepelt, mint alispánjelölt is.

Édesatyját Tarcsai Majzik Viktor nagyfügedi földbirtokost, előbb a vármegye tb. aljegyzőjét (1844), szolgabíráját (1847) az alkotmány visszaállításakor, 1859. dec. 12-én a tarnai járás főszolgabírójává választották, majd mivel a vármegyék működését már 1861. novemberében felfüggesztette az abszolutizmus, idős Majzik Viktor is visszavonult. E visszavonultságából 1867-ben ismét a közszolgálat terére hívta a közbizalom. 1867. április 30-án ismét a tarnai járás főszolgabírájává választották, 1875-ben a tiszánánai kerület országgyűlési képviselője, majd később 1881. év július 12-én Isaák László hirtelen halála után egyhangú lelkesedéssel megválasztott alispánja lett a vármegyénknek.

De nem sokáig volt a kuruc Hevesnek első tisztviselője, mert 1885. február 25-én, mint emlékezetes múltjának egyik kiválóbb alakját, az alkotmányos magyar szabadság, s a vármegyei önkormányzat bátor harcosát, a tisztikar szeretett vezérét, gyászba vonulva kísérte örök nyugalomra a vármegye. Negyven évig szolgálta vármegyét és ott halt meg, ahol 60 évvel előbb született, a vármegyeházán.

Felteszem a kérdést csoda-e, hogy Majzik Viktor vármegyénk alispánja, szintén a vármegye szolgálatába lépett az iskoláinak elvégzése után? Nem természetes volt-e, hogy szíve, lelke, családi hagyománya odavonzotta, ahol elődei, atyja, és nagyatyja oly buzgón, oly eredményesen munkálkodtak és közismerést szerzetek?

1889-ben lépett a vármegye szolgálatába, mint gyakornok, még abban az évben tb. aljegyző, majd szolgabíró. 1890-ben vette feleségül Lipovniczky Kálmán hevesi földbirtokos lányát, Irént, akivel széplelkű magyar asszonnyal, családi élete a legpéldásabb és legboldogabb. 1892. október 10-én már gyöngyösi járás főszolgabírája, ahonnét 1897. október 18-án a vármegye főjegyzője, alig négy évvel később pedig, 1901. március 17-én, az alispáni székbe hívta a törvényhatóság osztatlan bizalma.

Vezető állásának teljes súlyát, de minden befolyását és tekintélyét is arra használja, hogy vármegyéjének minél több szolgálatot tegyen, és minden tekintetben fejlessze.

1901-től egy évtizeden át, tervezett határozottsággal fejleszti a törvényhatósági telefonhálózatot. Elve a közgazdasági vérkeringés gyorsítása, intenzívebb tétele, azért támogatja a vasutak építkezését, az útépítésnek hatalmas programja, melyet idestova meg is valósít, nagyrészt tőle származik, a kiépítés, továbbá fenntartás eszközeinek előteremtése. A vármegyei utak vámszedési joga és a törvényhatósági utak állami kezelésbe való jutása.

Nagyrészt az ő tevékenysége termeti meg a vármegyei siketnéma intézetet, továbbá a jegyzői internátust, mely előbbinek ügyvivői elnöke, utóbbinak igazgatósági elnöke kezdetektől fogva, a vármegyei Tűzoltó szövetséget ő fejleszti életrevalóvá, és általa mintaszerűvé válik vármegyének tűzrendszete.

Nagy és soha el nem múló érdeme van a vármegye minden részében emelkedő munkásházak fölépítésében és az ő kezében van most vármegyének kórház építésének ügye, melyet biztosan dűlőre juttat az ő vasakarta.

Évről-évre kiadott alispáni jelentéseiben nemcsak adatok halmaza, hanem melegség és élet van, amiért még az országos sajtó is kivételes figyelemmel foglalkozik velük, határozottan minta gyanánt ajánlva azokat más törvényhatóságoknak.

E vázlatos munkássorozat megmagyarázza, hogy mért választotta elnökévé a Vármegyei Tiszviselők Országos Egyesülete, miért tartott előadást ebben az egyesületben (Herkules-fürdő, 1909.) épp a közigazgatás legsürgősebb reformkérdéseiről, miért hívja meg a belügyminiszter minden fontosabb ankétára, miért választották meg az Orsz. Tűzoltószövetség közigazgatási szakosztályának elnökévé stb.

Bensőséges alkalmat ad munkás életének, hogy nemcsak tiszviselőtársai és a közigazgatási tényezők meg a hatóságok méltányolják az érdemeit, hanem mások is. Az egri clubnak például évek óta lelkes elnöke, katolikus autonómiai országos bizottságának, miként annak idején édes atyja, ő is tagja, de tiszteleti tagja sok egyesületnek, társulatnak, amelyek önmagukat tisztelték meg az ő megválasztásával.

Bizonyosra vesszük, hogy haladása, kitüntetése csak egyelőre nyert betetőzést a most adományozott királyi kitüntetéssel, a III. oszt. Vaskorona renddel.

Füzesabony-Pusztaszikszó (kerecsendi téglagyár) vasút ügye, 1918.

A Kerecsendi úton tényleg volt vasút? – kérdezik a fiatalok. Az idősebbek mosolyogva válaszolják: - Bizony volt, egészen a kerecsendi téglagyárig!

A Pusztaszikszó majorba vezető keskeny nyomtávú, motorüzemű vasút tervezett pályájának bejárása 1918. június 22-én megtörtént.

A bejáráson részt vettek a Kereskedelemügyi Magyar Királyi Minisztérium, a Magyar Királyi Vasúti és Hajózási Főfelügyelőség, Heves vármegye közigazgatási bizottsága képviselői, továbbá az engedély

kérő egri érseki uradalom részéről: Vayszada Dezső főintéző és Barsy István dr. uradalmi ügyész. Végül az érdekelt helyi hatóságok képviselői és a magánérdekeltek.

A bejárás célja az volt, hogy megállapítsák azokat az intézkedéseket, melyek a tervezett gazdasági iparvasút építése következtében szükségesek a fennálló közlekedés és vízfolyások háborítatlan fenntartása, valamint a köz és magánérdekek megóvás céljából. Másrészt javaslatot tesz a miniszter úrnak a tervezett ipari vasút engedélyezési, építési és üzemi feltételeire nézve.

A tervezett iparvasút ellen nem merült fel semmilyen kifogás. A vasút a füzesabonyi pályaudvar VIII. számú vágánya mellől ágazik majd ki és indul ki az állomási hozzájáró út felhasználásával a Budapest-Kassa országhatárszéli állami közút kereszteződésével. Az út bal szélén haladna. Az Egri Gőzmalom Részvénytársaság területére kanyarodik. Itt Pusztaszikszónál mintegy 500 méter hosszú szárnyvonal ágazik majd el, amely az érseki majorba vezet. A vasút a kerecsendi téglagyárnál ér véget.

(A kerecsendi Gőztégla és Tetőcserépgyár Mandula Mór cége által tervezett keskenynyomtávú iparvasúthoz csatlakozik. Ezen iparvasút 1911-ben lett jóváhagyva. A nevezett cég igazolt meghatalmazottja kijelenti, hogy egy leendő közös vonal használat ellen a cég nem tesz észrevételt. Az engedélykérő a közös vonal használatára nézve szerződést köteles kötni és arra a kereskedelemügyi miniszter úr jóváhagyását kérni.)

Az államvasutak részéről nem merül fel észrevétel, azonban kikötik, hogy szerződést kell kötni az államvasúti területek használatára, a vasútnak azon való megépítésére, fenntartására és üzemére. Az engedélyt kérő képviselői kijelentették, hogy ezen feltételt teljesíteni fogják. Az egri kir. Államépítészeti hivatal képviselője sem tesz kifogást a vasút ellen, ami a közút szélén halad, de ők is azt szabják feltételül, hogy szerződni tartozik a vasútnak az úton való megépítésére, fenntartására.

Engedélyezési feltételek:

A szóban forgó keskenynyomtávú motorüzemű gazdasági vasút engedélyét 25 évre adják meg. Az engedélyben gyökerező jogok és kötelezettségek az egri uradalmat illetik és terhelik. A vasúton kizárólag az engedélyesnek gazdasági termékei, továbbá az üzemhez tartozó anyagok, eszközök és a munkások szállíthatók ingyenesen. Idegen személyek szállítása esetén a közforgalomra való berendezés tárgyában a közmunka és közlekedési ügyi m. kir. Miniszter által 1886. évi augusztus hó 21-én 37553. szám alatti kiadott rendelet lép életbe. A vasútnál csak szabvány sínek és hazai vasipar termékei alkalmazhatók. A vasút bővítése, átalakítása, más pályák általi keresztezése esetén a vasút mindenkor engedélyese tűrni tartozik. A tűzkárokért is az üzemeltető a felelős.

Építési feltételek:

A legnagyobb emelkedése 17% lehet, a kanyarulatok legkisebb ívsugara 20 méter lehet. Állomások és kitérők azonban lehetőleg egyenes, és 3%-nál nem nagyobb lejtésű pályatesteken létesítendőek. ...

A vasutat motorüzemű vagy lóvontatású üzemre kérték, ez tartalmazza az üzemi feltételek szerződés része. Megépítése a következő években történt. A háború utáni évekig funkcionált.

Füzesabony- Dormánd lóvasút

A m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter úr megbízásából, 1924. év február 19-én 14 órától tartottak közigazgatási bejárást Szikszay Gerő miniszteri tanácsos úr vezetésével. A megyét Puchlin Lajos vármegyei főjegyző és Tóbiás József műszaki tanácsos képviselte. A bejáráson még részt vett egri járás főszolgabírája

és Füzesabony község előljárósága. Természetesen Engel Pál dormándi földbirtokos is meghívót kapott. Itt az érdekeltek megegyeztek abban, hogy keskeny nyomtávú lóvontatású pályán kötik össze a dormándi Engel majort, a m. kir. Államvasutak füzesabonyi állomásával.

(Ez nem épült meg, de később lóvontatású vasút működött a két település között.)

A telep 1921. évi, 208 házhelyes bővítése

A Majzik telep megépülésével kezdetét vette a vasúttól északra eső területek meghódítása. Az iskolával és artézi kúttal rendelkező 78 munkásházhoz további épületek, lakóházak kerültek megépítésre.

A folytatásra nem sokat kellett várni 1921-ben ismét házhelyeket osztottak a már említett területen. A füzesabonyi rom. kat. egyház tulajdonában lévő 290. számú telekkönyvi betétben 1825, 1811/2 és 1812. hr. szám alatt felvett ingatlanokból házhelyek alakítanak ki. Az Országos Földbirtokrendező Bíróság helyben megszervezett Bizottsága intézte a területek cseréjét. Az 1921. év augusztus hó 19. napján tartott tanácsulésen a következőket rendelte el:

Összesen 208, egyenként 400 négyszögöl házhely kialakítása szükséges, ez összesen 83200 négyszögöl, ami 52 kataszteri hold. 208 jelentkezőt talált érdemesnek a bizottság, hogy házhelyhez jusson. Ezek a tárgyalási jegyzőkönyvben név szerint is fel vannak sorolva. A maradék négy jelentkező, kik befizették a költségelőleget, csakis tévedésből maradtak ki a listából. A házhelyeket a jelentkezők között különböző csoportok szerint osztották szét.

Hadirokkantak: Sári András, Czeglédi István, Balog Ferenc, Antal András, Német József (liget), Kovács Sándor (csató) Pásztor Miklós (pisze), Kovács Imre, Bocsi Sándor (dohányos), Pásztor János, Varga Sándor, Antal András (göndör), Tóth István, Perge Benedek, Kovács Sándor (juhász).

Hadiözvegyek és árvák: özv. Búzás Gergelyné (Tóth Julianna), özv. Gulyás Andrásné (Bocsi Rozália), özv. Pruzsinszki Pálné (Kazinczi Rozál), özv. Csuha Istvánné (Sári Anna), özv. Nagy Andrásné (Sári Teréz), Juhász Margit (kiskorú), özv. Gondos Györgyné (Hidvégi Julianna), özv. Nagy Istvánné (Hidvégi Ilona), özv. Dániel Sándorné (Fehér Etel), özv. Tóth Jánosné (Szerencs Ilona), özv. Pásztor Istvánné (Pásztor Franciska), özv. Antal Józsefné (Bocsi Rozál), özv. Jónás Jánosné (Hidvégi Ilona), özv. Székely Istvánné (Győr Rozál), özv. Baráz Jánosné (Hosztafi Mária), özv. Bocsi Józsefné (Szajlai Rozál), Holló János és Sándor (kiskorú), özv. Reisz Hermanné (Goldschild Szeréna), özv. Hegedűs Józsefné (Kaló Franczi), özv. Bíró Andrásné (Orsó Julianna).

Vitézségi érdemesek: Császár Péter, Császár Lajos (gicér), Vitéz Czeglédi Péter. Földnélküliek: Csajbók László, Bocsi Ádám, Bocsi Imre, Antal János (szitka), özv. Antal Gáspárné (Horváth Mária), Kis József, Veres Istán, Oláh István, Csuha István, Német József, Kasza Balázs, Pásztor Miklós, Locskai János, Császár István, Zele Béni, özv. Verebélyi Mihályné, Bíró János (pikó), Kovács István, Rajtünk József, Mészáros István, ifj. Sári Gáspár, Pásztor Péter, Simon János, Antal József (bogrács), Simon Péter, Antal István (luli), Kovács Péter, Zombori Gábor, Szajlai Péter, Vaskó Márton, Cseh Benedek, Bocsi Sándor (borjú), Gulyás Imre, Juhász János, Özv. Péter Jánosné (Gyarmati Rozál), Bíró Imre (pikó), Gál Sándor (kis), Pásztor Sándor (icik), Német János (ketyeka), Bencze Mihály, Gál András, Gulyás Lajos, Szalóki János, Gál Sándor (gáncsi), Kerekes Sándor, Ország Imre, Tóth Mihály, Szajlai Ádám, Antal Sándor, Helgert Gyula, ifj. Hajnal István, Hanyi Mihály, Antal János ((kisvégi), Hegedűs András, id. Hajnal István, Bocsi Sándor (pisz), özv. Fazkas Istvánné (Antal Ilona), Antal László, Hegedűs Benedek (petykó), Riczu András, Pásztor Ferenc, ifj. Perge József, Bocsi György, Német János, Bíró János (nagy), Zagyvai Bernát, Czeglédi András, Szabó György, Császár Lajos (nős Pásztor Máriával), Sári Béni, Gulyás János (nős Székely Fannival), ifj. Hidvégi József, Bocsi András, Koródi György, Csuha Géza, Baráz János,

Fernec Istvánné (Vincze Margit), Gulyás Alajos, Csanálosi János, Hegedűs Béni (neneb), Gál Imre, Antal Imréné (Hidvégi Borbála), Perge Lajos, Hajdú Lőrincz, Juhász István, Szegedi János (nagy), Polgár Imre, Perge Ferenc, Pál Sándor, Vékony András, Hegedűs György, Bocsi János, Gál János (kuczú) Bocsi Béni (pisz), Kovács József (bódi), Semperger József, Horváth István, Antal János (garád), Nagy Péter (nős Morvai Juliával), Kovács Béni, ifj. Antal János.

Törpebirtokosok: Antal Gáspár, özv. Antal Istvánné (Bocsi Ilona), Gál Béni László, Antal d Péter, Nagy András, Sándor, Béni, gyereke kiskorú, Gulyás Gáspár, Kovács Ferenc, Pap Istvánné (Marzócki Júlia), Cseh János, Kakuk Sándor, Nagy Péter (nős Szerencs Fannival), Bernát János, Német Gáspár, Német János (szőke).

Közalkalmazottak, iparosok, kereskedők: Gulyás Sándor, Budai László, Kovács Sándor (kispesta), Nagy István, Pataki Antónia, Tasi Sándor, Koronczai István, Antal Béni (zbiskó), Antal György (köles), Antal Ádám, Baüszman (Bauman) Pál, Demeter József, Német Ferenc, Béky Pál, Pásztor Sándor (szőke) Bíró Imre, Kakuk Kálmán, Gál István János, Kobzi József, Antal János, Czeplédi János, Banitz Pál, Hidvégi Béni, Gál János (nős Tóth Borbálval) Antal István, Bocsi József, Gál József, Bőkény István, Szajlai Benedek, Szegedi János (nyudíjas polgárőr), Gyarmati József, Tóth Alajos, Gál István (nős Kerekes Borbálával), Krisztián Pál, Szabó Gáspár, Bocsi Miklós, Ikamla János, Geda Miklós, özv. Kovács Istvánné (Gál Erzsébet), Fejes János, Fejes Géza, Zbiskó Antal, Bocsi Béni (polgárőr), Gyarmati János, Faragó Jenő, Kerekes János, Perge János, Szabó János (kelemen), Weinstoch József, Sári János.

Katonák, csendőrség: Léway Gábor, Bögös Gyula

Ezek az úgynevezett „**FAKSZOS**” házak, azért ragadt rá ez a kifejezés, mert egyszerűen a házak építésénél faksz kölcsönt vettek fel az építetők. A házhelyek kiosztása ugyanúgy, mint a Majzik telep esetében történt - sorshúzással zajlott. Ezt követően cserékre került még sor.

A házhelyeket a római kat. egyház kezében lévő érsekségi földterületből vonták ki, amiért csereterület járt.

A házhelyrendező bizottság által indítványozott csereterület a Fischer és Halász féle földeken lett volna, de 100 kat. holdon aluli háborús szerzeményű ingatlanokat az **Országos Földbirtokrendező Bíróság** döntése alapján erre a célra igénybe nem vehette, mert tulajdonosai ezeken a földeken egyedül gazdálkodnak.

Mivel az érdekeltek nem tudtak megállapodni, az O.F.B. pót eljárást rendelt el.

1921. év szeptember hó 23-án az O.F.B új házhely területeket jelöl ki. Az érseki uradalom tulajdonában lévő 8500, 8499 számú és 3517 hrsz. alatt felvett ingatlanokra kérték meg a földterület cseréjét. Füzesabony község előjáróságát bízta meg a csere lebonyolításával. Viszont a házhelyek céljára igénybe vett egyházi ingatlanok haszonbérleti - özv. Pap Jánosné és Kocsis Imre kántortanító - valamint Füzesabony község képviselőtestülete között egység nem született a kárpótlás tárgyában, ezért az illetékes bíróságra utalták az ügyet.

Az ítélet a következő: Az egri királyi törvényszéknél megalakított vegyes bíróság Füzesabony községben házhelyül igénybe vett ingatlanok ellenértékét az egri Érsekség, mint járadékélvező javára az évi járadék összegét kat. holdanként minden év október 1-jén a Budapesti áru és értéktőzsdén jegyzett középárban állapítja meg. . .

A bírósági döntés megszületett, de a vita mégis megmaradt. Vita volt arról, hogy a földeken mennyi búza is terem holdanként, hogy nem egyforma a földek minősége mind a 208 házhely esetében. A házhely tulajdonosok évi 120 kg búzát tudtak adni holdanként az érsekség által követelt 180 kg búzával szemben, vagy annak mindenkorai ellenértékét. Végül is a bíróság 120 kg búzát állapított meg holdanként éves díjként, azzal a feltétellel, hogy a mindenkorai tőzsdei árat kell alapul venni. Továbbá

még indoklásában kifejtette a bíróság, hogy ezen a vidéken (Füzesabony környékén) a földjeiket bérbeadók is ilyen mennyiségű búzát kapnak, ha a földet bérbe adják. Így Krebsz Tivadar érseki szakértő egyedül maradt az álláspontjával.

Kocsis Imre tanú elmondta, aki már 1918-tól művelte ezeket a területeket, hogy az évi tiszta hozam 150 kg, és ha még ebből lejön a vetőmag és a munkadíj, akkor reális összeget ajánlottak a tulajdonosok az érsekség részére.

Mivel a jogvita tovább folyt az érsekség és a tulajdonosok között, - Barsy István ügyvéd, érseki jogtanácsos ragaszkodott a legalább 150 kg búzához holdanként – a szerződéseket csak 1924. aug. 23-án írták alá.

1928-ban az Országos Földbirtokrendező Bíróságnak ismét a füzesabonyi házhelyek kiosztását kellett felülvizsgálni:

Az O.F.B. kimondja a 73135/1928. számú ítéletében, hogy özv. Papp Jánosné füzesabonyi lakos, mint a terület egy részének volt haszonbérője részére a házhelyeik után a tulajdonosok 174 pengőt kötelesek fizetni. Ez azt jelenti, hogy házhelyenként 3 pengő a fizetség.

Vitéz Kocsis Imre róm. kat. kántortanító, mint, az ingatlanok egy részének a javadalmasa és haszonbérője összesen 215 pengő kártérítést kap, ez telkenként 5 pengő fizetséget jelent.

Ezt 27 telektulajdonos nem tudta befizetni.

Továbbá az O.F.B. arra is kötelezte a házhelytulajdonosokat, hogy 55 fillért fizessenek be a Magyar Földbirtok rendezőalap folyószámlájára.

A házak építését az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet kölcsöneiből finanszírozták az építetők, de sajnos többen bele is buktak. Készen lett a ház, de már ők nem költözhetek bele, mert lefoglalták a kölcsön fejében.

Az 1926. év február 17-én készült térkép alapján, a telepen a következő utcák léteztek: Szihalmi út, Kerecsendi út, Cserkész út (Úttörő út), Honvéd út; Pengő majd Levente út (Dózsa György út), Hősök út, Szentkorona út, Maklári út. Akkor a telep keleti vége a Maklári útnál ért véget.

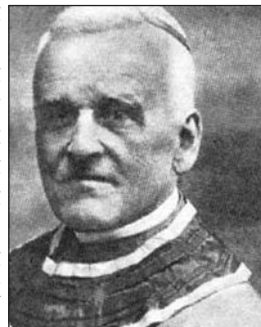
Kápolnaavatás, 1926. aug. 15.

Tornyos iskola 1930 as évek

1926. év augusztus 15-én (vasárnap) délután szentelték fel ünnepi keretek között. A szent misét Kreiczinger Géza káplán, míg a szent beszédet dr. Barsy József füzesabonyi esperes-plébános tartotta. A sok ezer főnyi ünnepelő közönség között dr. Kósa Kálmán miniszteri titkár is megjelent.

Hogy ne maradjon ezen településrész lakossága hitgyülekezési hely nélkül, hogy tudják római katolikus vallásukat gyakorolni, ezért emeltette az egri érsek, **Szmrecsányi Lajos** ezt a kápolnát. Füzesabony Nagyboldogasszony (Szűz Mária) tiszteletére épült újtelepi iskola kápolnáját

Szmrecsányi Lajos egri érsek

A telepi búcsút ezért augusztus 15-höz eső legközelebbi vasárnap tartjuk.

(Az átadást megelőzően a telepi búcsú december 08-ára esett, római katolikus hit szerint ez a Szeplőtelen Fogantatás ünnepe 1854 óta.)

(Szmrecsányi Lajos (1851-1943) egri érseknek füzesabonyi vonatkozása is van: Orsovay Edéné, Sárika néni nagynyjának a testvére volt. Régi nemesi család sarjaként született a szlovákiai Darócon, 1917-ben az Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tagjának is megválasztották.)

1927. augusztus 29-én adták át a két településrész közötti első gyalogos felüljárót

A füzesabonyi vasútállomásnál a két településrész között gyalog és kocsí-átjáró építése vált szükségessé az újabb 208 ház átadását követően, a baleset és sármentes közlekedés érdekében. A közigazgatási bizottság kötelezte a MÁV igazgatóságát az arra vonatkozó tervek és költségvetések elkészítésére. A végleges megoldásra csak 1927-ben kerül sor, mikor megépül az úgynevezett „vashíd”. Ezt a vashidat a vasút villamosításakor szüntették meg 1961-ben, és akkor építették meg betonszerkezetekből összeállított gyalogos felüljárót, amit 1988-ban, az aluljáró megépítése után bontottak le. A járdák is csak az 1927-es építkezés során épültek meg a vasútállomás felüljáró és a felüljáró régi 3-as számú főút (Szihalmi út, népnyelvi kifejezéssel műút, „csinát út”) között.

Jegyzőkönyv - Készült Füzesabonyban 1927. augusztus hó 29-én.

Tárgy: Kereskedelemügyi miniszter úr 1926. évi rendeletével engedélyezett Füzesabony állomáson megépített füzesabonyi gyalogos felüljáró műtanrendőri bejárása.

Eljárás: Miután a vizsgáló bizottság a kitűzött helyen és időben megalakult, a bizottság vezetője előadja, hogy az eljárás célja annak megállapítása, hogy a gyalogfelüljáró az idézett miniszteri rendelettel jóváhagyott tervekkel és eljárásoknak megfelelően műszaki követelményeknek kielégítésével úgy épült e-meg, hogy azon a közlekedés kellő biztonsággal bonyolítható le.

A fentiek előrebocsátása után a bizottság a felüljárót és tartozékait megvizsgáltatta és megállapításait az alábbiakban foglalta össze:

1, a felüljáró és tartozékai az idézett miniszteri rendelettel jóváhagyott tervekkel és az eljárásoknak megfelelően épült, üzembiztos állapotban van úgy, hogy a forgalomnak átadható.

2, Füzesabony nagyközség képviselői kérik, hogy a gyalogfelüljáró megközelítése céljából az állomás felvételi épülete előtt és a gyalogfelüljáró között az államvasút legalább 1, 2 m széles beton gyalogjárdát építsen, kérik továbbá, hogy gyalogfelüljárónak a pálya bal oldalán levő lejárótól a Budapest- Kassa-Zobori állami útig terjedő hozzjáruló útszakaszt az államvasutak megfelelő kőburkolattal lássák el. (É-i hídvégtől a Szihalmi útig építsenek járdát.)

A község képviselői megjegyzik, hogy a beton gyalogjáró építési költségeinek 30%-át hajlandók viselni, viszont útkövezet létesítése nélkül a gyalogfelüljáró használhatóságát látják veszélyeztetve a hozzjáruló utakon levő nagy sár miatt.

A költségviselés mértékére vonatkozóan előadják, hogy a gyalogfelüljárót főképpen vasutasok és azok családtagjai használják, kik a vasút másik oldalán laknak. A község kérelmére a m. kir. Államvasutak képviselői ultak a miskolci üzletvezetőség által 1927 évi, március 25-én kelt Füzesabony község előjáróságához intézett átiratban foglaltakra, melyek szerint a felüljáró északi oldalán (a pálya bal oldalán) levő csatlakozó rakodóterületükhöz vezető út teljes rendszerét már tervbe vették, míg a felüljáró déli oldalán kért felvételi épület közötti gyalogjárdát megépítik.

A fentiek megállapítása után a bizottság vezetője tekintettel a felüljáró megfelelő és tervszerű kivitelezésére a helyszínen előszóval engedélyt adott a felüljáró használatára, a kereskedelemügyi miniszter úr döntésének tartván fenn a kért gyalogjáró létesítésének kérdését. Miután más tárgy nem volt a bizottság tagjai a jegyzőkönyvet felolvasás után aláírták.

Magyar királyi kereskedelemügyi Miniszter levele az Államvasutak igazgatóságának:

A Füzesabony állomáson megépített gyalogfelüljárónak folyó évi augusztus hó 29-én megtartott műtanrendőri bejárásról felvett és hiteles másolatban idezárt jegyzőkönyv tartalmát jóváhagyólag tudomásul véve, a szóban lévő gyalogfelüljáró használatba vételére a helyszínen előszóval megadott engedélyt ezennel megerősítem.

Füzesabony nagyközség képviselőinek jegyzőkönyvben előterjesztett kérelmére elrendelem, hogy a felvételi épület előtti betonjáró és a gyalogfelüljáró végződésénél levő gyalogjáró összekapcsolása céljából mintegy 70m hosszúságban beton gyalogjáró létesítendő.

A kérelem teljesítésére méltányos, mert a felvételi épülethez vezetően a gyalogjárót a község saját költségén, a községből egészen az épületig készítette már el, továbbá, mert a kért gyalogjáró vasúti területen létesítendő, és mert az a gyalogfelüljáró tartozékának tekinthető, végül mivel a nagy sár miatt alig volna használható.

A pálya bal oldalán a felüljáró folyamatában lévő hozzájáró út kövezésére vonatkozólag kérelem tekintetében külön intézkedésre nincs szükség, mert a kövezés javítását a m. kir. Vasúti és Hajózási Főfelügyelőség jelentése szerint az igazgatóság már amúgy is tervbe vette. A beton gyalogjáró létesítésének költségéhez a jegyzőkönyvben foglaltakhoz képest Füzesabony nagyközség 30%-al tartozik hozzájárulni.

Miről az igazgatóságot tudomásul és mihez tartás végett értesítem.

Budapest, 1927. évi október hó 4-én

A miniszter helyett: Tormay s.k. h. államtitkár.

1961-es hídbontás és hídepítés Szabó Sándorral

Az alacsonyabb vashíd helyett a Hatvan-Miskolc pályaszakasz villamosítása magasabb hidat tett szükségessé. Az 1927-ben átadott vashíd lebontásra került 1961-ben. Mellé építették meg a magasabb gyaloghidat az állomás felé.

1961: hídbontás és hídepítés a vasútvonal villamosításakor

Gyaloghíd a telep és a falu között - 1988-ban bontották le

Közüvilágítás 1930, 1935

1930-ban a telepi lakosok kérésére közvilágítási lámpák kerültek felszerelésre. Így a Szabadság utcán, Cserkész, Honvéd, és Levente utcák útkereszteződéseiben 1-1 közvilágítási lámpát szereltetett fel az akkori község vezetősége. Amennyiben a MÁV nem szerel fel lámpatestet a felüljáró északi végéhez, abban az esetben engedélyezi a testület egy, azaz egy lámpatest felszerelését a felüljáró északi végénél. A déli végén, pedig a világító test áthelyezendő. 1935-ben újabb 10 világító lámpatestet szereltetett fel a község vezetése Eger város villamos üzemével a telepi részen.

1931-es útkimérések

A főjegyző 1931-es rendeletével jelenti, hogy a Bereken átvezető út részére szükséges területek árának megállapítására az O. F. B. (Országos Földbirtokrendező Bizottság) a tárgyalást június 24. napjára tűzi ki. A község a bírót bízta meg, hogy képviselje Füzesabony érdekeit ezen a tárgyaláson. A tárgyalás eredményeképpen újabb házhelyeket osztottak ki a Berek melletti Gőzalmi földből. Négy utca kijelölése történt meg, vasúti fővonalától kezdődően ezek a következők: Negyvennyolcas, Batthyány, Verseny, Madách út.

Ezzel nem állt meg az utcák kijelölése, hiszen ekkor történt meg a Szihalmi úttól északra eső Bem út és a beljebb eső Tompa Mihály út kimérése. Valamint még az Agrár féle földből a Szihalmi úttól délre eső Vörösmarty utat a és az indóházhoz közelebb eső Egri utat is ebben az időben mérték ki. Érdekességgépp említendő, hogy a faluban, az érseki majortól a budai birtokhoz vezető Szent Imre út is ekkor keletkezett. (Az 1930.nov. 4-5-i Szent Imre napi ünnepségekről a Füzesabonyi Hírmondó 2011. októberi számában írtunk.)

Fásítási program, 1931-32

Az előző évhez hasonlóan nagyszabású fásítási program vette kezdetét Füzesabonyban, most jórészt az újtelepen közel 6000 fát ültettek ki, a fák nagy része az állami facsometekertből valók. 1931 decemberében kezdték el a munkálatokat, ezzel munkát biztosítottak az ínségeseknek.

Futballpálya, 1937

A Béke téren a legényegyletnek engedélyeznek egy futballpálya létesítését 1937-ben. (Telepi temető mögött, Berek)

1848-as emlékmű áthelyezései 1937, 1959, 1974

Az 1848-as emlékmű 1896-ban készült, az 1849.febr. 27-i kápolnai csata harcaiból menekülő, majd a füzesabonyi határban elhunyt Tiszavidékről származó honvéd katonájának sírja fölé. Ekkor még a Laskó túloldalán (jobb oldal) állt. Innen került át 1937-ben a Laskó inneső (bal) oldalára, a 48-as út

végére, a vasúti munkálatok (vágánybővítés) miatt. 1959-ben, a kápolnai csata 110 éves évfordulóján az emlékmű a Kerecsendi útra, a temető É-i végéhez, a volt Költségvetési üzem helyére került, majd 1974-ben az 1.sz. Állami Általános Iskola, a mai Teleki mellé.

Honvéd Emlékmű állítása a Berekben, 1896

Honvéd Emlékmű, 1920-as évek eleje

*1848-as Honvéd Emlékmű
áthelyezése - 1937*

*1974 - a Honvéd Emlékmű
áthelyezésekor*

Állami facsemetekert bővítése és Laskó-híd, 1938

Füzesabony község a Salamon dűlőbeli községi földeket az Államrendészetnek állami facsemetekert céljára haszonbérbe adja 1938-ban. A község szerződésben kötelezte magát, hogy a Laskó- patakon egy hidat épít és így biztosítja az úthasználatot. A 8 méter nyílású híd egyjáratú, köellenfalas, vashossztartós, tölgypálya szerkezetű; megépítése összesen 3800 pengőbe került.

Állami csemetekert 105 dolgozója, 1936. Horváth Mariska néni így emlékezett 1996-ban a fotó alapján:

Felülről kezdve: Nagy Margit, Gál Juli, Geda Rézi, Tóth Giza, Tóth Margit, Zele (Pircsár) Mariska, Kakuk (Vajas) Juli, Csányi Juli, Nagy Rozsi, Hegedűs Mari, Bocsiné Kalo Margit néni, Boros Giza néni, Antal Ilonka, Bogrács Annus, Lintér Franci néni, Tóth Margit, Zele Annus, Német Giza, Geda Juli, Geda Mari, Barta Klári, Szűcs Mariska néni, Benke Jóska, Göröcs Mancsi, Antal Margit, Pap Ilonka, Hosztafi Mari, Csontos Juli és anyja, Kakuk Giza, Máró Rozsi, Gyulás Ilonka anyja Ilonka néni, Jutta Mariska, Kerekes Margit, Lázár Juli, Perge Mancsi, Puru Mari, Csányi Mancsi, Antal Rozsi, Sári Ica, Kutyma Annus, Pásztor Szidi, Perger Adél, Gál (Kuc) Ilona, Eisemann erdész, Süle erdész, Moner Eszter, Bocsi Józsefné, Köles Bözsi, Kerekes Mari, Jutta Irén, Kispeszt Julis, Jónás Rézi lánya és anyja (Nyeste Mancsi)Bíró (Pikó) Ilus, Csandósi Ilonka, Heci Rézi, Antal Etel, Simon Bözsi, Marsovszki Ilonka, Göröcs Giza, Veres Rozsi, Nagy Imre, Antal (Máró) Annus, Antal (Jáger) Ilonka, Pásztor Rozsi, Hajnal Margit, Szűcs bácsi, Geda Péter bácsi, Perge (Léla) ..., Szabó bácsi, Cseh János, Geda a Kísgelej-sorról, öreg Bíró (Pikó) János, Bocsi Károly bácsi, Berei ..., Tóth Margit, Molnár Sári, Antal Mari, Gál (Kobász) Annus

Az öregek: Puru Ilona, Puru Rozál, Győző Rézi és lánya Margit, Gál (Kukud) Margit és Mariska, Bera Simon Rozsi, Tóth (Kanos) Jolán, Benke Rézi (Bogyi Józsi anyja), Benke Rézi lánya, Kóbász Annus anyja, Zele Rézi, Pásztor Juliska anyja, Milinkó Béla a raktáros, Hancsurka mémők Egerből Keresetük 45 pengő/hó, ami igen jó keresetnek számított.

A távkábelerősítő állomás építése, 1941

A mai füzesabonyi ember számra nehezen eldöntendő kérdés hogy ez az erősítő áldás vagy átok a környéken lakók számára. Annyi bizonyos, hogy mikor megépült a telep észak nyugati végén, a környékén csak elvéve akadtak házak, így zavartalanul tölthette be funkcióját. Ez valahogy úgy zajlott, mint mikor a vasút létesült, még a telep nem létezett és nem vágta ketté a települést. Itt is a lakóházak utólag épültek köré, így vált lakókörnyezetünk fontos részévé.

1941. év szeptember hó 06. napján keletkezett műszaki leírás így számol be róla:

Az épületben az erősítő állomás helységein kívül két műszerész és házfelügyelő részére szolgáló lakások nyernek elhelyezést. A kazánház és szénpince a földszinten lesz elhelyezve, míg a kisterjedelmű pince helységei csak a lakók részére és a szükséges óvóhely céljára készülnek 1000 kg/m²-es vasbeton födémmel és vészkijáró ajtóval.

A falak anyaga égetett téglából készülnek, még pedig az üzemi helységek körül portlandcementbe falazva. A födémrendszer: sűrűbordás téglafödém, míg az üzemi helységek felett 1000 kg/m² hasznos teherbírási alulbordás vasbetonfödém; a padlásfödém felső síkjában 10 cm vastag légo vasbetonlemez készül. A falak és földszinti padlók szigetelve lesznek. A homlokzat köporos vakolást és ciklopkő (Az építészetben elsősorban inkább burkolásra, és nem teljes keresztmetszetű falak készítésre használják azokat a vágott köveket, melyeket hasított, vágott kőnek, ciklopkőnek, faragott kőnek neveznek.) lábazatot kap. Az épület belsejében műkölépcső, márványmozaiak lapburkolatot, linóleum, parketta és aszfaltburkolat készül, festett falakkal. Az üzemi helység ablakai vas illetve fatáblákkal, míg az emeleti lakásé zsalutáblákkal lesznek ellátva. Kötőgerenda nélküli fedélszék (a tetőhéjazatának hordására, alátámasztására szolgáló szerkezet) készül, használt cserépfedéssel, hogy a cseréptető ne legyen élénk hatása. (ez légo szempont)

A vízellátás ásott aknából történik és hydropneumatikus vízberendezés készül. A szennyvíz elvezetésére emésztőgödör épül. Az épület ezen kívül központi melegvízfűtéssel és villamos világítóberendezéssel lesz ellátva.

A telek sodronyháló, illetve oszlopok közötti szögesdrótkerítést kap, kiépített makadám úttal, mely kábeldobnak tárolására szolgáló 6/3 m méretű nyitott fészkerhez és a lakók céljára létesítendő sertés és baromfi ólakhoz vezet.

Telepi emberek és helyszínek: fényképek az elmúlt 100 évből

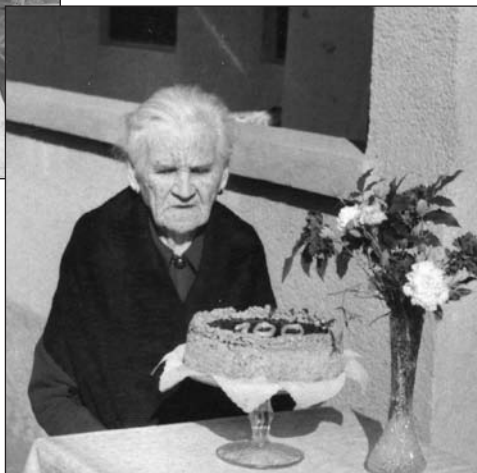
Szabó Sándor (nagyobb kalapos fiú) és családja, 1928 körül. Édesanyjával és testvéreivel.

Shell benzinkút a Szihalmi úton, kb Bársonyék vegyeskereskedése előtt, szemben, az ártézi árok oldalában 1930-as évek eleje

Özv. Mackó Kálmánné, szül. Szabó Ilona.

Született 1869. nov. 4-én. 1919 óta vasutas özvegy, gyermekei nem voltak. Rokonai sem éltek a felvétel időpontjában, a 100. születésnapján, 1969. nov. 4-én. A Szihalmi u. 33. sz. alatt lakott. 103 évet élt, ezzel tudomásom szerint a község mindenkori legöregebb embere volt. Ruttkai Ernő nyug. Tanító fotózta

Járda és útépítések

Tompa út és Szihalmi út építői

1932 Tóth Istvánnal, Szihalmi út

Tompa út építése – A vasúti szénmázsáló előtt

Kerecsendi, Tűzér úti járdaépítések

Gál János hentes háza
a Honvéd úton az 1970-es évek végén, 1980-as évek elején

Zárszó

1911-től 1941-ig ezen nevezetes események történtek Füzesabonyban, a telep kiépülése kapcsán, levéltári forrásaink alapján.

Nem nagy dolgok, de településünk történetében meghatározó mozzanatok, melyekre lokálpatrióta hitvallással emlékeznünk kell. 100 éves események, centenáriumi évforduló, ami nem vesztet feledésbe. Remélem, a nehéz szöveg ellenére sokak örömet találtak az olvasásban, a tősgyökeres telepiek és a helyismerettel rendelkezők is felkapták a fejüket egy-egy ismertetés kapcsán. Bízom abban, hogy többen családjuk korábban élt tagjaira, őseire ismertek a névlistáknál. Reménykedem, hogy még többeket sikerült felvillanyozni és településünk, családjuk történelmének kutatására tudunk sarkallni.

Akik valamilyen dokumentummal, fotóval, személyes emlékekkel rendelkeznek és megosztanák másokkal, kérem, keressenek fel bizalommal!

A háború utáni évek kutatására is megvan a kellő elszántság, a folytatás nem maradhat el. ...

Köszönöm Bocsi Jánosnak, hogy levéltári kutatásait megosztotta olvasóinkkal, hogy a városi könyvtárban 1991-ben indított Helyismereti Baráti Kör gyűjtőmunkája sem vész el, a begyűjtött fotókat és más írásos dokumentumokat folyamatosan közzé tehetem.

Az újjászervezett Könyvtárbaráti Társulás várja az aktív fiatal, tetterős új tagokat!

Tegyünk együtt Füzesabonyért!

Sipos Attila
alpolgármester, főszerkesztő

Levéltári források az Egri Megyei Levéltár egyszeri engedélyével kerültek kiadásra. További nyilvános felhasználás engedélyhez kötött.

Források:

Heves vármegye alispánjának iratai, IV-404/a/211:113/124 Munkásházak Füzesabony
 Eger Újság 1911. év január 18. (5. száma)
 Eger Újság 1911. év február 15. (13. száma)
 Eger Újság 1912. év május 08. (37. száma)
 Eger Újság 1926. év augusztus 17. (185. szám)
 Eger Újság, 1931. év december 02. (273. száma)
 Hevesvármegye Hivatalos Lapja 1911. év február 23. 44-47. old
 Hevesvármegye hivatalos lapja 1911. június 22. (25. szám)
 119/kgy. 1293/a 1911. sz th. biz. Véghatározat a munkásházak építéséről
 V-231/25:1. O.F.B. házhelyek 1921-1935
 V-231/25:1, FAKSZ iratok 1927-1930
 IV- 404/a 234: 14563/ 1927 Heves vármegye alispánjának iratai. Állomás melletti vasúti útfelüljáró
 közigazgatási bejárása.
 V-231-4 Füzesabony község iratai
 V-231-5 Füzesabony község iratai
 V-231/14: 49-42/1941 Nem iktatott iratok.
 -Heves vármegye alispánjának iratai, IV-404/a/164: 12059/1918. Füzesabony- Pusztaszikszó gazdasági
 vasút ügye.
 -Heves vármegye alispánjának iratai, IV-404/a/217: 739/1925. Füzesabony iparvasút közigazgatási
 bejárása.
 Levéltári dokumentum fotók:
 IV-404-a210-211 113-1924 1 Majzik iskola
 IV-404-a-210-211-113-1924-4 Mezőgazdasági munkásház terv
 IV-404-a-210-211 113-1924 5 Törlesztési kiskönyv
 IV-404-a-210-211 113-1924 6 Majzik munkástelep térkép

A 100 ÉVE ÉPÜLT HÁZAK EGY RÉSZE MA IS ÁLL!

FÜZESABONYI HÍRMONDÓ

Füzesabony város Önkormányzatának Időszaki tájékoztatója

ISSN 1788-6651 Eng. Szám: 163/0062/2007

Felelős szerkesztő: Sipos Attila

Felelős kiadó: Füzesabony város Önkormányzata

e-mail: ujzag@fuzesabony.hu

Nyomdai munkák: Tompa Tamás, Füzesabony

Micropress Kft., Miskolc